UC-NRLF
B 3 936 993

BERKELEY
LIBRARY
UNIVERSITY OF
CALIFORNIA
6

No 23. Maher Kabirah. See Title.

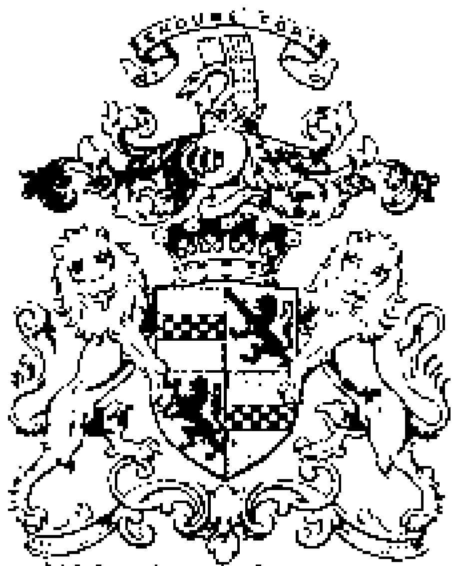

Bibliotheca Lindesiana

AN

EVIDENCE

ON THE

KUBEESA IN THE RELIGION OF THE ANCIENT PERSIANS;

OR

A COPY OF THE MAHZER OR CERTIFICATE BY THE LEARNED OF ISFAHAN IN PERSIA RESPECTING THE ANCIENT PERSIAN ÆRA;

Being a Testimony on the Intercalation in discussion between the Parsees of India, Consisting of 40,000, the Shahinshahians, in defence thereof on the one hand, and 700, the Chooriguriaus, on the other:

WITH

A TRANSCRIPT OF ITS ATTESTATION BY THE PERSIAN MERCHANTS RESIDING AT BOMBAY SUBJOINED,

TO WHICH IS ADDED

A

GOOZRATTEE TRANSLATION.

The Production of the Evidence is in favour of the Majority, as it refutes the Evidences given by the other Party said to be from the Mahomedan Authorities to prove that the Intercalating Æra was never and not at all related to the Parsee Religion prior to the reign of Yazdijird, but that there was another Æra for that particular purpose without Intercalation. The Evidence also Certifies that the very Æra of the Intercalation was in use in the Parsee Religion prior to the reign of Yazdijird.

Translate by Mobed Dosabhoy Shohrabjee Moonshee, by order of the respectable Shahinshahee Parsees.

BOMBAY:

Lithographed and Published by Behroin Pestonjee Maneckjee, at the Jam-i-Jamsheed Press,

1832.

LOAN STACK

BL1575
E7
MAIN

જરથોશતી દીનમાં કબીશાની શાહેદીની કીતાબ

અથવા

કદીમ પારશી તારીખની બાબતમાં શ્રી ઇરાંન દેશનાં ઇશફેહાંન શેહેરનાં નજુમી તથા ઓલમાઓનાં ફારશીમાં બનાવેલાં મેહેજરની નકલ

શ્રી હીંનદોશતાંનનાં પારશીઓમાં નવે શરથી કબીશા વીશે જગડો ચાલે છે તેમાં ચુરીગર પારશીઓ કે જેહેનાં બોની બીશાદત સાલ સાસાશે ૯૯૦ વરશની છે અને પોતાની દીન ઇલાહીનું કાંમ બુઝાંની રોજ માહ ઉપર ચલાવેછ અને હવડાં ગાંનતરીમાં યમશાપકુ (૭૦૦) ને આશરે છે ને કબીશાનો દીન કબુલ કરેછ અને શેહેનશાહી જરથોશતીઓ જે (૪૦૦૦) ને આશરે છે ને કબીશાનો ઇનકાર કરેછ તેનાં બોની બાબતમાં ઇ શ્રી ઇશફહાંનનો મેહેજર ઇમેક શાહેદી છે — ચુરીગર લોકો કદીમ મુશલમાંન લોકોનાં ઓલમાઓનાં કોલ તથા કીતાબોને નાંમે કેટલૂંક શાબેત કરવા શાહેદીઓ આપી છે ઇજદેજરદ શેહેરીઆરની ઇગાઉ પારશી લોકોમાં બેઉ તારીખ ચાલતી હતી તેમો એક કબીશાની ને બીજી બગર કબીશાની અને કબીશાની પાદશાહીનાં કાંમની મેહેરબાન લેખાની અને બગર કબીશાની દીનની તેહેને ઇરે ઇરાંનનું મેહેજર ખોટી પાડેછ * અને પછી ઇજેલ મેહેજર શાબેત કરેછ કે જે તારીખમાં કબીશો હતો તેજ તારીખ ઇજદેજરદની ઇગાઉ પારશી લોકોની દીનનાં કાંમમાં ચાલતી હતી *

એ મેહેજરની શાચાઈ તથા શાબેતીનાં બાબમાં શ્રી મુંબઈમાં રેહેનારા ઇરાની લોકોનાં ફારશીમાં બનાવેલાં મેહેજરની નકલ ઇરે શાથે હેની પછવાડે છાપીછે

શેહેનશાહી જરથુશતી અંજુમનોનાં હોકમથી તરજુમાં નો કરનાર મોબેદ ફરા
ભાઈ સોરાબજી મુનશી

છાપી જાહેર નો કરનાર ઇંમતદીન બેહેરદીન પેશતંનજી માંણેકજી *

શ્રી મુંબઈમાં નાંને જમશેદનાં છાપખાંનામાં છાપીછે
શને ૧૨૦૨ નાં કેશે ઇઝદેજરદે જરદીજરદુંશી *

બનામે ઈજદ બખશાએન્દે
બખશાએશગર મેહેરબાંન

ખબર

એ મેહેજર મધેનું જુજવી તલપ તથા બીજું

એ કેતાબને છાપીને જાહેર કરનાર હું કંમતરીન બેહેદી ન પેશતંનજી માંણેકજી અપાઈ મુંબતેશાર ખબરથી શારવે ફાર શી તથા ગુંજરાતીનાં વાંચનારાઓને અપવે તેપગરે શારવેને અપવે તેમધે ખશુશાન કરીને કુલ જરથોશતી લોકોને જાહેર કરુંચ જે એ મેહેજરવાળાઓની શાહેદીથી શાબુ જાહેર થાઈચજે જર થોશતી દીનમો કબીશો તાલુક રાખે છે અને પારશી લોકોમો કેટલાએક થોડા લોકો ઈરાંને પુરીગર લોકો જેમ અવાજ આ શરે ૯૮ વરશ થાઈઆં પોતાનાં બાપ દાદાની દીનનાં કદીમ

રોજ માહા પડતા મેલીને પોતાની દીનમાં ઈક અંગ ગણેલા જરોશા
ઉપરથી ઈક માશા આગળ વધેઆય તેનાંપો કેહેપકે એટ તારી
ખ હતી તેમાં ઈક પાદશાહોની જેમાં કબીશો હતો અને બીજી
દીનદાર લોકોની વગર કબીશાની (ઈમ કેહેવ) તે હેવી એટ
તરહાંની તારીખની વાતને ઈ મેહેજર વાળાઓ ઓટી તથા રદ
બાતેલ કરેલ * અને શાહુ ઉંધાડું બોલેચ કે જે તારીખમાં ક
બીશો કરતા તેજ તારીખ પરહેજગાર અને ઈબાદતનાં કરનાં
રમાં ચાલતી હતી ઈઆને જે તારીખમાં કબીશો હતો તેજતા
રીખ દીનદારીનાં કામમાં ચાલું હતી * અને વળી ઈ મેહેજરવા
લાઓ પોતાનાં ઓલમાંઓનાં કોલ તથા કીતાબો ઉપરથી શાહુ
ઉંધાડું બોલે છે જે (૧૨૦) ઈકશોને વીશ વરશે કબીશો કરવો
તે શરવે ઈ લોકોની (ઈરાંને પારશી લોકોની) ઈબાદતમાં
ખલલ નહીં પડવા શારૂ છે કારણકે કબીશો ઈપરમાંહે નહીં કર

તેનો હેનાની ઈબાદત દરૂશન વાતે નહી વાશતે શાબેત થાઈ ઉજે ઈ મેહેજરનાં બનાવનારાઓ તથા શાહેદીના કરનારાઓ શ્રી ઈરાંનનાં ઈશફેહાંન શેહેરનાં રપોસમાંથો તથા દાંનાંઓ તથા તાંહાંની પાદશાહી શલતનતનાં હોદાવાલાઓ તથા પોતાની શરામાં બૂજેરગ મરતબાનાં રાખનારાઓ તથા બીજાઓને બી જેમ પાક જરથોશતી દીનની કેતાબોની શાહેદીથી શેહેનશાહી જરથોશતીઓને દીન છેજે જરથોશતી દીનમો કબીશો બહીજ છે ને તેમાં કશો શક નથી તેમ (ઈ લોકોને બી) પોતાનાં રપોલમાંથોની બનાવેલી કેતાબો ઉપરથી દીન છેજે જરથોશતી દીનમાં બેશક કબીશો બહીજ છે * ઈ શાહેદીથી બોલૂં ઈહેવૂં જાહેર થાઈયજે ઝુંદીગર પારશી લોકો મૂશલમાંનોનાં રપોલમાંથોની કેતાબોને નાંમે કબીશાને જરથોશતી દીનમાંથી મૂનકેર જાઈય તેહેનાંઓનું કેહેવૂં રદ રપનો બાતે

લછે * અપગારચે કેટલીઈક મુદતથીતે હાલનાં વખત સુધી ક
મીશો કરવાનું કામ ઉઠી ગીઉં છે તોપણ તે ખરીવાતનો ઈકરા
ર કરવો અપને શારવે કોઈ પુછનારની નજદીક કબુલ થાવું જે
હા એ રાહા રશમ હમારી જરથોશતી દીનમાં જ ઈજ છે તે કેટ
લી ઈક મુદત થાઈ હમુથી બની નથી આવીઉં તો ઈ વાત કુલ
દાનાંવોની નજદીક પશંદ છે * પણ ઈ અપથવા હરદીક બીજું
દીનનું કામ કંઈ શબબને લીધે કેટલીઈક મુદત સુધી અપથ
વા હમેશો બનતી નહી શકાઈ ને પડતું રેહે તેથી દુનીઆં
ની શરંમને લીધે ઈટલેજે દુનીઆંનાં નાદાન લોકો વચાર
શામજ ને મીણું મારેજે તમારી દીનનું કામ કેમ બંદી કીધું
તેને લીધે તે દીનનાં કામને બીલકુલ મુનકેર જવું જે એ
હમારી દીનનું કામ જ નથી ઈવાત કુલ દાનાં તથા શશતી
પશંદ લોકોની નજદીક ઘણી બદ છે * અપને હેમું બોલ

પાનો મોહોટો ગૂનો છે * અને હેવી બાબતમાં ખરી વાતનાં

ઇકરારનાં કરનાર લોકોને મોતનું મારવું ઇ નાઇંન તથા દીનકુશ

મન લોકોનું કામ છે * *

ઇ મેહેજર બંનવાની મંગાવાનો શબબ

ઇ મેહેજર શ્રી ઇરાંનનાં ઇશફ્હાંન શેહેરનાં રેહેવાશીઓ પાશે થી ફરી મંગાવવાનું અશલ કારણ ઇ છે જે પાક જરથોશતી દીનમાં થી મબીશાને આવેલ ઠેરવવા શારૂં ચુંદીગર પારશી લોકો ઇ મૂશલ માંન લોકોનાં દ્વોશમાંવોને તથા તેઓનાં વોની કીતાબોને નાંમે ખો ટી શાહેદીઓ અવરવાઓ હરેગ નંદી કીધી ને તેજ કીતાબોની શેહે નશાહી જરથોશતીઓની તરફ હાથીની ખરી શાહેદીઓને દીખવા હે તેમ દ્વેનગારનું બોલવામાં જુબાંન બોલી તે શબબથી ઇ ઇશફ્હાંનનાં દ્વોલમાંવોનું મેહેજર મંગાવીઉં છે * કાઇ જે તોહોંનાં મૂ શલમાંનોનાં દ્વોલમાંવોનાં ઝોલ ઉપર ઇ ચુંદીગર પારશીઓનું

મુંકુ ઉપજીંદ છે * અને તેહેવાંજોની શાહેદીને મજબુત શાનદ કરી

આપેલ છે * અને મુલાં ફાઉરશ બીન કુશતમ ને મુંશીગર પારશી

... કુનબો કુબીઆ આપતા કરીને મંજુરાત ઈ કારણ શર-શ્રી

ઈરાંન ભોઝ લે આકે ફખીશો દીનમાં જાઈજ છે કે નહીં * તે બાતની

પુછી અને પતીજ થાવા જોગ શાહેદી લઈ આવે કે તેથી માલુમ

પાઈકે ફખીશા દીને બેહેમાંજદીઅશનીઓ જાઈજ છે કે નહી *

અને જો જાઈજ હોઈતો શંભળજો શ્રી ઈરાંનમાં અને શ્રી હીંદોશ

તાંનમાં રેહેનારા પારશીઓ મધે ઈક બાશનો તફાવત છે તે શબ

બ ફખીશાનો છે * અને ફખીશાને દીનમાં જાઈજ નહી કેને

આ ઉપરથી પોતાનાં બાપદાદાને તથા બાકીનાં હીંદોશતાંનમાં

વશનારા પારશીઓનાં બાપદાદાને ઈક બાશ મુંકેલા તેથીને ઈ

ક મહીનો આગલ પછે આવે તે મુક થાઈ છે * અને જો જાઈજ

નહી હોઈતો શંભળજે ઈક બાશ આગળ પછે આછે તો બરી

ધારણાં ઉપરથી પધેરઆછે * અને પોતાનાં તથા બાકીનાં ફીજ
દોશતાંનનાં રેહેનારનાં પડવા ઈક માશા મુકેલા હશે * પછે મું
બાં કાઉશ બીન મુશતંમ અી ઈરાંન જઈને ઘણાં વરશ સુધી
તાંહાં રહીને તાંહાંનાં મુશલમાંન આગા હોશેન મુનજેમ બેટે
તેનાં પકતનો મોહોટો ફાજેલ અને ઈહાં કેહેવાઈલોછે તેપાશેથી
ઈમ મેહેજર તાંહાંનાં ઘણાંઈક ઈલમ માંથે તથા બીજાપોની શાહેદી
સુધાંનું બંનપાવી લાપેઆ * અને તેહનો મોહોટી શાનદ કરી રાખી
અને કુશાંમોજ કહીઈએ જે તે શાનદ ઉપરથી નાંધલાપીતે મોહોટા
મુધી મુરીગાર પારશીઓ મોહોટી હીમત તથા ઘણી તેજી રાખે
ઈમ કરી બોલતા આવેઆછ જે હમો લોકો પાશેનો હેવી મજબુ
ત શાનદ મોજુદછે અને તેમાં શાફ લખેલું છે જે જરથોશતી દી
નમો કબીશા જ ઈજ નથી અને હમારો મહીનો શાહી કરી આપે
આપોથ અને કબીશાને બાતેલ કીધોએ * અને ઈપતાંએ ઈ મુંશા

સમાંજનાં બનાંવી આપેલાં મેહેરજરની મોહોરાઈ ઉપરથી કબી શાને ભાસેલ ગણીને પોતાનો મહીનો શહી ઠેરવવા શાકૂ કંઈ કંઈ તરાંથી મન ગમતું બોલે છે * પારશી જોજગોનાં ઓલમાં પોનો શાહેદી દ· ચુંરીગર પારશીઓને ફકત આપે તેહવી છે તે પછી તેજ મંગાવી જરૂર ખાંણીને જે શાહેદી ચુંરીગરો પોતે આપે છે તેજ શાહેદીને ઈનકાર કરી નહી શાકે અને જો તે શાહેદીને નાં કબૂલ કરે તો શરપે કોઈનાં ખરાનું ખરૂ અને ખોટાનું ખોટું તરત મારામ પડી આપે[1]

દ· મેહેરજર·

---

[1] જાણવૂં જે સુમાં કાઉશ ખીન રૂશતંમ શ્રી ઈચાંનથી દ· મેહેરજર લાવે આ તેપારે દિપંણાનાં છોકરાં સુધાં શ્રીરોજ૭ દિપંણાની શાથે હતા તે પંણે દ· મેહેરજરનો શાજે ૧૧૯૭ ઈરપકહેજરદી શાજે ૧૯૨૮ ઈશાપી માં પરશામાં પોતાની બનાંવેલી રેશાલ કિ કિશાતે શહાદ નાંમની કેતાબમાં ગુજરાતી તરજૂમાં શુધાં છાપી પરગટ કરેલો છે * અને આગરથે તે કેતાબમાં પોતાનાં બાપનાં લાવેલાં ઉપર લખેલા મેહેરજર પીશે કેટલું કિ શારેશારીઆં મ ખોટું લખી ઉછેજ અને પરી કેટલો કિ બોટે બોલારો કરી બતાવેલો છે* અને વરીતશાપેલ અશલ મેહેરજરની તેનાંની બધી શાહેદીઓ ચુંધા માંથાથી લેપજીવે બરોબર નાંકબૂલ બાપની હો કિ તેમાં પણ કેટલાક દિબ ઘેલા શબ્બચો અરાતાજ કિ તે હેકૂ છે (ઉનો તેહેનો ગુંજરાતી તરજૂમો જે છાપેલો છે તેમાં પણ

ઈ· મેહેજર· હીરપા· શાહેબ· ની· મારફતથી· થાઈ

આપાવીઉ· તા૦ કોણ· લાવીઉ· તા૦ કેવારે· આપાવીઉ·

તે· બીનાં *

બંગ્રેજ પૂંજે· આગા· શઈએદ· મહમદ· ઈરાની· ઈબ્ને·

આગા· શઈઅદ· મોહમદ· હોશેન· તબા· તબાઈજે· ઈરાની·

મુંબઈ

કેટલો દીક· તફાવત· રાખી· ગીઆ છે·) તોપણ· ખરૂં છે જે· તે મેહેજરનાં· બનાંવનાર· શાહેબે· દેશાતીર પણ· દેહેવી· નથી· અને જે· જરથોશતી· દીનમો કબીશો· જ દીઠ· નથી* અને· તેહેની· ઈબારતનાં· પેટાંમાંથી· કંઈક રતાં દેખી· માંદલીપણ· નીકલતી· નથી· બલકે· તે ધણી દેતો· કબીશો જે પારશી· લોકો· કરતા· હુતા· તે બાતને· જાહેર· અને· રોશન· કીધી છે * અને· મુરીગર· પારશીઓનાં· શંમજાવે છે· પરમાંણે· ઈમલા· પારશીનાં· પાદશાહો જી રજકુમારી· કામશાકું· કબીશો· કરતા હુતા· ઈમ· લખી દીઠ· નથી· દેહેની· પેઆરેબીનાં· ઈઈપર· લખેલી· દેશાબદે· દેશાતેશહાદ· નામની· કેતાબનો· જ બાબ· જે ફારશીમાં· છપાઈને· તઈઆર· થાઈઓ છે· અને ગુજરાતી· તરજુમો તઈઆર· થાઈઆથી· બાહેર· પડનાર છે તે બાહેર પડેથી· શરવને· માલૂમ પડશે* પણ· ઈક· મોટું· અજબ· દે છે· જે· તે દેશાબદે· દેશાતેશહાદ· નામની· કેતાબમધે· મીરઝા ઈરાનનાં· મુજબ· દશેરેનાં· દશાતુર· મોબેદો· તથા· બેહેદીનોને· નામે· ઈક· મેહેજર· છાપી· જાહેર· કીધું છે· એ જે· તેઓ ફોનૂં જ· બનાવેલું કરેલો તે બનાંવનાર· દશાતુર મોબેદો· ઉપર· મોહોટો· શબ્દ· આપે છે અને· કબીશાનાં· કાંમથી· બેવા કેમ· અપવા· જુઠ કરે છે* પણ· ઈ મેહેજર· તેઓ ફોનૂં બનાવેલું છે દે બાત· દેતબારથી· દૂર છે તેહેનાં· કેરલા ઈક· શબબ· છે·

મૂંશાલનાંજ શોદાગરો આતરે છે તે લોકોમાં મોહોટી હોરમત ન

થી ઈજત પાલો અને ખૂંજેરગ હતો તે શાહેબ જેરલાં દિક પરશ

સુધી વેપારનાં કારણશર શ્રી ચીન દેશ લાંનમાં રહીને જેવારે

પાછો

છે તેમાં દિક તો દિજે શેઠ મીનોચેહેરજી બોરશેદજીનાં મંગાવેલાથી તેવે

રા ઉપર મોકલીઉં ઇમ મુંબાં શ્રીરોજજી ઇ લખીઉં છે તે ભીલકુલ બો

ટું કરે છે કાં દિજે તે બેહેશતી શાહેબ ઉપર આવીઉં હોદિતો અલબત શે

હેનશાહી જરથોશતીઓમાંથી ઘણાં લોકોને માલુંમ હોઇ અને કીતા

પરશામો આવીઉં તથા કોણ લાવીઉં તેબી માલુંમ હોઇ પણ દિક શાબ

શાજેબી દિવાત માલુંમ હોઇ દિહેવી દિકની શાહેદી આજદીન સુધી કોઈ

નલી આપતી નથી જે શેઠ મીનોચેહેરજી બોરશેદજી એ તે મેહેજર મં

ગાવીઉં હતું અથવા તેપણ ઉપર આવીઉં હતું તો જુવો જે તે બેહેશની

શેઠનાં વખતનાં ઘણાં શાહેબો પોતે આજ હઆતેયાત છે ને બોદાનાં

ફજલો કરમથી શેઠ મંજુરનાં જાતરજ તથા નામીચા શેઠીઆ શે

ઠ દિનશાજી કાવશજી ઘણી હોરમત તથા ઇજતનાં ધણીબી પોતે આ

જે શ્રી શૂરતમાં હઆતેયાત છે વાશાતે સંર્ભ હશે તે શામજી જેશે એ

જશો એ જીઆદા લખવાની હાજત નથી * બીજું રેશાલહ દિશાતે

શાહાદનો વધારો શાને ૧૧૯૮ ઈઆજદેજરદીમો છાપી રાખીજે શને

૧૨૦૦ ઈઆજદેજરદીમો બાહેર કાહાડેલો છે તે મધે તેનાં બનાવ

નારનું નામ છાપેલું નથી તોપણ હમુંને ચોકશ માલુંમ પડેઉં છે જેબ

છપાડેલા સુંદીગાર લોકોનાં જ કહેવા પરમાણે તે વધારો મુંબાં શ્રીરો

જ બીજા મુંબાં કાઉશજી એરજ બનાવેલો છે પણ છપાઇ મુકાય છે

આશરે વરશ ૨ બેઇ સુધી બાહેર નહીં કાહાડેલો તેનો દિક ચોકશ શા

બબ હમારા ધારેલામાં આવેલો છે તે આઇ જાઓ દિ વાંચનારાઓ દિ

વીચાર કરવા જોગ છે તે દિછે જે રેશાલહ દિશાતે શાહાદ નામની મે

હેજરની ચોપડીમધે શ્રી ઈઆજદજરદનાં રેહેવાશી જરથોશતીઓને નાં

મનું

પાછો પોતાને દેશ શીધારનાર થાઈઓ તેવારે મેટકાફ શાહે નશાહી જરપો શાતી અકબર શાહેબોઈ કે જેનાંપોનાં નાંમ આઈ મધે એ મેહેજરની શાહેદીઓને છેવસે લખેલાં છે તે નાંખોઈ આઈ ખબર મધે લખેલાં કારણ શર તે શાહેબથી હેવી આ દેશ શીધી જે જેવારે તાંશાં પોહોંએ તેવારે મેહેરબાન ગી કરીને ઈબ્રાહીમ ઈશાખ હાંન શેહેરનાં રેહેનારા મોહોરી હોરમત તથા ઈજતપાલા ઓલમાંપો તથા દાંનાંપોથી એક

અનું મેહેજર મુબાં કીશોન જીએ દાખલ કીધું છે તે આખે હાજી મું બાં હેરલ્ડ પત્રી શરીફ માં જંદરાંનીનું તારીખ ૧૫ મી ફેબરવારી ૧૮૨૯ નું મુંબારશીમાં લખેલું તેનાં ગુંજરાતી તરજુમાં શુધાં એક ઓપાંની ઈ તારીખ ૨૫ મી મારચ ૧૮૨૯ ને દીને છપાઈ બાહેર પડી છું તે તારીખ ૩૧ મી મારચ ૧૮૨૯ ને દીને ઈપધારાનાં બનાવનાં રને પોહોંતું હશે ને ઓપાંનીપાનાં જવાબને બદલે ઈપધારાનાં છે બાંપાંનામે મુંબાં ગ્રીશોજીએ ઈક હજમું બાંહાંનું આગલ કીધું છે તે પાશાતે નહીં મુંખી તે હાજી મુંબાં હેરલ્ડ પત્રી શરીફ માંજંદરાંની મી મુંબઈમાં હતો તાંહાં રહુંથી જે પધારો બાહેર કાહાડી નહી શ કેઆ હશે તે શબબથી તે પધારો રાખી મુંકેલો હશે ને એ તો શ રધેને શોશાંન છે કે જારે તેઘણી પાછો પોતાને દેશ જવા શારૂં શીધા વેલો તારપછે ઘણું એકે ઈપધારો બાહેર કાહાડેઓ છે * ઓપે ણી શધીમારેઓ શને ૧૨૪૪ હીજરીનાં જીમાદ મહીનાંમો *

શાહેદી નાંમું ઈરાને મેહેજર તેહેની પેઠ શાથે નેશાજ ઈજત
પાલા તથા પહેલા લોકોની શાહેદી મુંધાં કરી મોકલે તેવારે
તે શાહેબે એ વાતને કબુલ કીધી ને જેવારે [1] હીજરી શને
૧૨૪૨નાં રેમજાંન મહીનો ઉતરતાં મોશી મુંબઈનોની કુસેસો શ્રી ઈરાકૂ
હાંન પોતો તેવારે પોતાનાં શોબતી તથા દોશતી શાથે મલીને તાંહાં
નાં નાંમીચા તથા મોહોટી દોરમત વાલા અમોલમાંદ લોકો
ને તે આબે અરજ કીધી* પછે જેવારે એ મેહેજર ઘણી એ
ક શાહેદી શાથે શહી તથા મોહોરે શુંધાંનું તઈઆર થાઈ
ઉં તેવાર પછે ઈરાંની શોદાગર ઈશ્ર નાંમે આગા શઈઓદ
હશાંન બીન આગા શઈઅદ મહમદ હોશેન ઈશાકુ હાંની
વેપારનાં કારંણશર અતરે આવનાર હતો તે શાહેબ શા

---

[1] હેજે મોકાબલે માહા ૭મો શોહેનશાહી શને ૧૧૯૬ ઈઅજદેજર
દી માહ આબરેલ શને ૧૮૨૭ ઈશવી અંગરેજી*

શાથે તેહણી પેંઠ સૂધાં થી મુંમબઈ રવાંના કીધું ઈરાનશ
વાહાણ નાંમે રેહમાંની નાંખોદા હાજી હીબશ હીમથણોશે
ખ અબ્દૂલ રસૂલ વાળાં મથે ચડેલા તારીખ ૪ થી મોહોરં
મ શને ૧૨૪૪ હીજરી રોજ ૮મો માહા ૧૦મો શેહંનશા
હી શને ૧૧૯૮ માંહે શેઈઅજદે જરદી જબૂરી તારી
ખ ૬ ઠી જૂલાઈ શને ૧૮૨૯ ઈશવી અંગરેજીને દીને શ્રી
મુંમબઈ આવી પોહતો * અને તે મેહેજર પેંઠ સૂધાં શેહં
નશાહી જરથોશતી અઝાબરોને હવાલે કીધું *

રોજ માહા બાબે*

ઓળખજો કે મેહેજર માં જેજે જગોએ ઈઈજદે
જરદી શંને શાથે જે રોજમાહા લખે આપો છે તે શેહેનશાહી
જરથોશતીઓનો કદેમ પરમાંણે જે રોજમાહા તેઓનો
અમલમાં આવે છે તે ફરતાંને બરોબર ઈક માશ આગળ છે

તેને શરીગર પારશી ઓઓ રોજમાહા જે તેઓનાં

મોતાજાજ કહેલાં ઉપરથી કહીએ ચતો ઘ્યાન ઉપરથી

સજ આશરે ૮૦) વરશ થઆં જયો ઉતપન થાઓ છે

તેને મોતાંની દીનનાં ઠાંમના રમમમાં આવે છે તેથી

મૂલનગ વેગળો છે જગાએ દૂરીસ્થાઈ દશાબ્નીતં

ગુતરીમાં દીક છે *

એ જશલ મેહેજર પાંચવા

તથા તેહનો મૂકામેલો કરવા

બાબમાં તથા બીજુ *

આગળ જે દી મેહેજર શ્રી ઇરારે ફાંન શોહેરથી દેક

શરીબા એટી આવે છે (ઇટલે જે પેહેલું આપાવીઉ છે)

તે એકુશોક મોરશોદજી માગો કજી શારારેનાં તાઇબામોહે

તે તે આવે આ પછે જે જે શાહેબો ઇ પાંચવા માંગે આ

તે શારવેને વંચાવેઆમાં આવેઆં છે ને હમણાં જે શાહેબો એ વાંચવા હોઈ અથવા તે અશલની નકલ જે આદ કીતાબ મધે છાપી છે તે શાથે મુકાબેલો કરવો હોએ તે શાહેબોએ આદ કીતાબ બાહેર પડેઆની તેરીખ થી માશ (૪) ચેઆર શુધી કોટમાં શેઠ ખોરશેદજીમાં ઘેઓજીને ઘેર જઈને માગવું ને તે માગેથી શુંએથી તેજ ઓપે વાંચવા તથા મુકાબેલો કરવા દેશે ને બીજ કાર ણ શાર એ અશલ મેહેજરોમાંનું ઈક શેઠ હોરામજી બહે મનજી શારાશ્રુએ તાંહાંથી મુકી ઉછે વાશતે તાંહાંપણ માં એથી વાંચવા તથા મુકાબેલો કરવા દેશે *

ફારશી મેહેજરની શાહી નકલ તથા તરજુમાં નાં બાબમાં *

કે· શ્રી· દેશાજુહાંનનાં· છાપેલાં· ગ્રશાબ· ગુરશી· મેહે

જરોશી· ઈબારત· તેજ· બરોબર· આદિ· કીતાબ· મધે· છાપે

લી· તેહેકીક· થાવાશાકુ· તથા· તેહેવો· ગુજરાતી· તરજુમો

કો· કીધો· છે· તે· શાહી· તથા· દશોરાત· શાબેત· થાવા· શાકું

કે· બેહું· કારણ· શાર· કેટલા· એક· શોહનશાહી· જરથોશતી

આશાબરો· ઈ· ફંલેન· વેતશ· કેનેડી· શાહેબ· પાશે· ઓકાબે

લો· કશાવેઓ· તથા· તપાશાવેઓ· તે· મોકાબેલો· કીધા·

ઉપરથી· તથા· શારીપએ· તપાશેઆ· ઉપરથી· તે· શાહેબે·

અંગરેજીમાં· એક· શરટીફીકેટ· કરીને· એક· કાગજ· શાથે·

તેનાંપો· ઉપર· મોકલી· તે· શરટીફીકેટ· નો· ઉતારો· તેહેનાં

ગુજરાતી· તરજુમાં· શુધાં· નીચે· જાહેર· કીધો· છે· કે· શરવે· કો

કે· વાંચનારને· તૂરત· માલુમ· થાઈજે· કે· આ· દેશાજુહાંનનાં

ગુજરાતી· મેહેજરોશી· ઈબારત· જે· આદિ· કીતાબ· મધે·

છાપીછે·તે·અશલ·મૂજબછે·તથા·તેહનો·ગુજરાતી·તર
જૂમો·જે·આહિ·જેતાબમો·છાપેઓછે·તે·શહી·તથા·દરૂશ
તછે* અને·ઈ·શારરીશીએર·છાપેઆની·આગમન·કરન
લ·વેંનશ·કેનેડી·શાહેબ·ઉપર·કાગજ·લખેઓ·તે·તથા·તે
હનો·ઉત્તર·કરનલ·વેંનશ·કેનેડી·શાહેબે·વાલેઓ·તે·તેહનાં
તરજૂમાં·શૂધાં·નીચે·જાહેર·કીધો છે*

કેટલાઈક·શેહેનશાહી·જરથોશતી·
અકાબરોનો·કરનલ·વેંનશ·કેનેડી·
શાહેબ·ઉપર·લખેલાં·પતરનીનકલ*

To
Colonel Vans Kennedy

Sir,

We have the honor to send to you one of two attested declaratory Certificates having relation to the Tubeesa drawn out in the Persian language by learned and Scientific men of Ispahan in Persia particularly by also Meer Mahomed Suaduck and Mirza Usud Ullah as well as a general Certificate in the same language from the Persian Merchants residing at this Residency dated 21st Jumadeolsany 1246 of Hejree attesting the signatures of the original and the correctness of the Copy of it; also a printed Copy thereof in the Persian Language and two Guzerattee Translations one of which you will observe

it

is made by Dossabhoy Sorabjee Moonshee in-cluding the Certificate made at Bombay as well as the one made at Ispahan: the other by Furdoonjee Dorabjee merely a translation of the original Certificate made at Ispahan.

We therefore solicit of your good-ness to compare these translations so made by Dossabhoy Sorabjee Moonshee in manus-cript and by Furdoonjee Dorabjee printed with the original and to be so obliging as to grant us your Certificate of the correctness of either of them that you may approve as also to compare the printed Copies with the Certificates made at Ispahan and at Bombay with the originals.-

We

We beg of you Sir, to excuse the trouble we give you and to believe that we are, with much esteem and respect.

Your most Obt & humble Servts

(Signed) Hormuzjee Bomanjee

" Bomanjee Hormuzjee

" Jahanghier Nasserwanjee

" Cursetjee Manockjee

" Jamsetjee Jeejeebhoy

" Cursetjee Rustumjee

" Framjee Bomanjee

Bombay
23rd April 1831.

ઉપલી·અંગરેજીનો·ગુજરાતી·તરજુમો *

કાલોનલ·વેનશ·કેનેડી·

શાહેબ *

હમોએ·તમારી·શેવામાં·કબી શાબાશેનો·ઈક

શારખાં·બેઉ·મેહેજરો·જે·શ્રી·ઇશફહાન·શેહેરના·મા
હેમારત·પંડીતોના·ફારશીમાં·કીધેલાં·છે·તેમો·કલેઆપ્ય·
તે·મેહેજરો·અપગત·કરીને·આગામીર·મોહમદ·શાહે·મેત
થા·મીરજા·અશાદ·અલાહે·બનાવે·આપ્ય·તે·શાથે·વલી·ઉ
ક·બીજું·ફારશી·મેહેજર·જે·અપતરેનાં·વેપારી·મોગલાઓ
ઈ·અશાબ·મેહેજરોમાં·શાહીઓ·છે·તેહનો·શારબેતી·તથા·
પશીન·કલબાબે·તા૦ ૨૧·મી·જમાદીઓલ·શાંનો·શને·
૧૨૪૬ હીજરીને·દીને·[illegible]પીઉ·છે·તે·તથા·તે·મેહેજરો
નો·છાપેલો·ફા[illegible]જલી·છે·આને·બેઉ·ગુજ
રાતી·તરજુમાં·તેમાંનો·ઉક·મુનશી·ડોશાભાઈ·શોરાબજી
નો·કીધેલો·શ્રી·મુંબઈમાં·બનેલો·મેહજર·શુધો·તથા·બી
જો·ફરદુનજી·દોરાબજી·નો·કીધેલો·છે *

માટે·હંમો·તમારી·જનાબમાં·અરજ·કરીએ·છે·કે·ડો

શાભાઈ·શોહોરાબજી મુનશી·વાળો·હાથનો·લખેલો·તથા ફેરદુનજી દોરાબજીવાળો·છાપેલો·તરજુમો·અસલ·શાથે મેલવી·જુવો·અને·તમારી·નજરમાં·ઉ·બધે·મોહોંથી·જે· તરજુમો·શાહી·ઠરે·તે·આપેની મેહેરબાંની·કરીને·હમોને· શારહીશીફેર·આપો·અને·છાપેલો·નકલ·અશલ·શ્રી·ઉશ રહાન·તથા૦ શ્રી·મુંમબઈવાળા·મેહેજર શાથે·મેલવીજુવો*

હમો·નમંનતાઈથી·અરજ·કરીએછે·હમો·ઉ·તંમને·ત શદીઆપી·તેમાર·કરવી·અને·જાણજૂ·કે·હમો·તમારાઘણાં

નમંનતાઈ·જાહેરેલા·શેવકો·છઈએ*

(શાહી) હોરમજજી બહમંનજી
બહમનજી હોરમજજી
જાંહાંગીર નશરવાંનજી
ખરશેદજી માણેક જી
જમશેદજી જીજીભાઈ
ખરશેદજી કુશાતમજી
ફેરામજી બહમંનજી

શ્રી·કુંમબઈની·તારીખ
૧૭મી·ઉપરેલ·૧૮૩૧

ઉપલાં·પતરનો·ઉતરજે·જાનેરલ·વે
નશ·કેનેડી·શાહેબે·વાલેદ્પોછે·તેહની·
નકલ*

To,

Hormazjee Bomanjee, Bomanjee Hormarjee, Jehangheer Nasserwanjee, Jamsetjee Jeejeebhoy, Framjee Bomanjee, Cursetjee Monackjee, and Cursetjee Rustomjee.

Gentlemen,

In reply to your letter of the 23rd ultimo I have now the pleasure of transmitting to you the Certificate therein requested as far as relates to the correctness of the printed Copy of the Persian Certificates transmitted from Ispahan and to the accuracy and

Intelligibility

Intelligibility of this translation made into Guzerattee by Dosabhoy Sorabjee Moonshee. — But I do not wish to give any public opinion respecting the translation made into Guzerattee by Furdoonjee Dorabjee, though I have no hesitation to acquaint you that after carefully examining this last translation and paying particular attention to the errors in it pointed out to me by Pestonjee Manackjee, it appears to me that the Translation of Furdoonjee Dorabjee does not correspond with the original Persian, that the style and language differ materially from good Guzerattee, and that consequently it would not in most places be understood, and wherever understood it would convey an erroneous explanation of the sense and meaning of the original.

The

The translation is made word by word and Fardunjee has evidently not comprehended many of the Persian words and phrases and he has besides introduced into it much that is not contained in the original. Such a translation therefore, with respect to a subject that requires the greatest accuracy, is of no use, as it would only tend to produce errors and mistakes.

I am

5th May 1831. Gentlemen,

Your very Obedient Servant,

(Signed) Vans Kennedy

ઉપલી·અંગરેજીનો·ગુજરાતી·તરજુમો *

હોરમજજી બહમંનજી * બહમંનજી હોરમજજી

જંહાંગીર·નશરવાંનજી * જંમશેદજી જીજીભાઈ

ફરાંમજી બહમંનજી * ખરશેદજી માંણેકજી

ખરશેદજી રૂશતંમજી

શાહેબ

ગએ·મહીનાની·તારીખ·૧૩ મીનાં·તમારા·આવેલા

પતરનાં·જવાબમાં·મોરા·દરબ થી·તમારી·માંગેલી·શરતી

શીફેર·ઇપડાં·હું·તમો·ઉપર·મોકલું·છેઉ·તેમધે·શ્રી·દિશરેહાં

નથી·આપાવેલાં·શારશી·મેહેજરોની·છાપેલી·શાહી·નકલપી

શે·તથા·તેમેહેજરોનાં·ડાશાભાઇ શોહોરાબજી મુનશી

પાસા·ગુજરાતીમાં·મીધેલાં·ખરા·તથા·શમજમાં·આવવા

જોગ·તરજુમાં·વીશે·લખી·જણાંવેઉછે* — પંણ·રેરફુનજી

હોરાબજીનાં·ગુજરાતીમાં·કીધેલા·તરજુમાં·બાબે·હું·મજ્ર

મત·બહેરમાં·આપવાને·ચાહતો·નથી·તોપંણ·હું·તમુને·પા

કે રે·મરવાથી·આપાચઓ·બાતોનથી·કે·રેરફુનજી હોરા

બજીનાં·કીધેલા·તરજુમાંને·ચાકશાઈ થી·તપાશે·આ

પહેં·તથા·તે·તરજુમાં·મવેની·ચુકો·જે· પેશતંન

જી માગેજજી* હિ·મહુબે·અતાવા·ને·શારીપદે·ધ્યેપાનનોલી
ધાથી·મહુબે·માલુમ·પડે·છજે·કે·કેરકૂનજી દોરાબજી વા
લો·તરજુમો·ઉપશલ·મેહેજરોની·કેરશી·શાથે·મલતો ન
થી·કાંકે·કે·તરજુમાંનો·કિબારત·તા૦ આશા·શારી·ગુ
જરાતી થી·મોટો·તફાવત·રાખે છે·તે શબબ થી·કે·તરજુમો
ઘણી·જગોએ·શમજવાને·કેવાન થી·અને·બંહા·શમજમાં
આવે·હેવો છે·તેવારે·તેમાં થી·ઉપશલ·મેહેજરોની·કેરશી
માં·શાહીમુદા·તા૦ શાહી·મોહિનીની·શમજ·નીજનતીનથી·બ
ક·તરજુમો·બોલે બોલનો·કીધેલો છે·અને·કેરશીનાં·ઘ
ણાં બોલો·તા૦ જુમલાવો·કેરકૂનજી શારાઈ થી·શમજેઆ

---

* પેશાતેનજી માગેજજી કે·મુખે·બતાવી·કિમ·લખીઉ ચ·તેહનું·અંણજુ
કે જે·ડોશાભાઈ·શોહોરાબજી મુનશીનાં·કીધેલા·તથા૦ કેરકૂનજી દશ
તુર·દોરાબજીએ·બાંમે·થાઉલા·તરજુમાં·મધે·ફેરલેકિજ·દેખાએ·અરત·
એવો·તફાવત·હતો·તે·તફાવત·શોધ્યાઈ થી·ઉપશલ·કેરશી·કિબારતશા
થે·તપાશ દાશાનું·મુલીન·નજુએ·બેનશા·એમેડી·શાહેબને·પતતાવે·એ·હતો·તેઉ
પરથી·તે શાહેબે·ઈ·રીતે·લખીઉ છે*

નથી·રૂપમેવલી·તેવંણો·ઘણુ·ફીકર·ફી·તરજુમાં·મધે·દાખલ·
કીધું છે·કે·જે·રૂપ શાલમાં નથી·તેમાં કે·ફીક·હાવી·બાબત·કે
જેમાં·ઘણીઓ જશાઈ બેઈછે·તેમાં·હેવો·તરજુમો·કામમાં
આવી·નહીશકે·કાંફીજે·હેમાંથી·ફીજ થાશે·જેસુકો·નીકલ
શે·તથા·જુલો પડશે *

હું·છેઉ·

તા૦ ૫ મી·મેઈ·૧૮૩૭ શાહેબો·

તમારો·ઘણો આધીન·શેવક

વેનશ·કેનેડી *

કાલોનલ·વેનશ·કેનેડી·શાહેબની·

લખીઆપેલી·શરટીફીકેરની·નકલ·

At the signal of

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible], [illegible] [illegible],

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]-

[illegible], [illegible] [illegible] and [illegible]

[illegible]. I do hereby certify that

I have compared the foregoing Persian

Copy with the original Certificate

respecting [illegible] transmitted

from [illegible], and that I have

found that this Copy is faithfully

correctly and in exact conformity with

the original. [illegible] certify that

I have carefully [illegible] Trans.

(Sign)

Translation of the said Certificate made into Guzerattee by Dossabhoy Sorabjee Moonshee, and that the translation is in my opinion very faithfully executed, and accurately conveys the true meaning of the original Persian Certificate in a clear and intelligible manner.

Bombay } Signed Vans Kennedy.
5th May 1831. } Lieut. Colonel.

ઉપલી·અંગરેજી શરટીફીકેટનો·ગુજરાતી·તરજુમો*

હોરમજજી અહમંનજી* અહમંનજી હોરમજજી*

જહાંગીર·નશારવાનજી*બેહરામજી ... બાઈ*કે દો

મજી બહમંનજીઅખરશેદજી માંણેકજી નાથા·ખરશે
દજી રૂશતંમજી નાં· માંગેછપાઉપરથી· છપાહિ· લખે છપાથી·
હું· શાબેત· ઈછપા· મુકરર· કરૂં ચજે· શ્રી· હિંશારહાંન· શોહેર
થી· છપાવેલાં· જબીશા· બાબેનાં· ફારશી· મેહેજરોનીં· હિ
ક· છાપેલી· ફારશી· નકલ· મેહિ· છપશાલ શાથે· મેલવી·
જોઈ ચ· ને· મહને· માલુંમ· પડીઉ ચજે· હિ· નકલ· છપશાલ
મુજબ· તથા· બરેબરી· છાપી છે* બીજૂં હું· મુકરર·
કરી છપાપું ચજે· ડોશાભાઈ· શોહોરાબજી મુનશીહિ· ઉ
પર· કહિલાં· મેહેજરોનીં· ગુજરાતી· ભાશામાં· તરજૂ
માં· કીધો છે· તે· હુ હિ· શારીપદે· તપાશે છપોચ· ને· તે ઉપર
થી· માહરા· વીચારમાં· છપાવે ચજે· હિ· ભાશાંનતર· ઘણું
શારૂં પરંહારી થી· કરેલું છે· કાંહિજે· હિ· તરજૂમાં· મ

ધેશી·અરેબરી·મતલબ તથા·અરેબારો·અરથ·જે

પરમાંણે·અશલ·ફારશી·મેહેજરોમાં છે·તેજ·પરમાં

ણે·શારે·અને·શહેમજમાં·આપવા·જોગ·લીખલે છે *

શ્રી·મુંબઈ·બંદરમાં·તારીખ·૫) (શહી) વેનશા ફેનેજી·

સને·હિ·શને ૧૮૩૧— } તરંટેબેનર·ઢાલોનલ·

અંગ્રેજ·પૂજે·હિ·શ્રી·હિશારેહાંમનાં·બનેલાં·મેહેજર

ની·હિક્ક·નકલ·ઉપરથી·તેનો·ગુજરાતી·તરજુમો·કેર

ડુ·ણઝી·હીરાબાઈ·દશતુરે·પોતે·બનાવીને·અથવા·કોઈ

પાશે·બનવાવીને·અથવા·કોઈના·બનાવી·આપેલા

ઉપરથી·તથા·જે·શાહેબો·હિ·હિ·મેહેજર·મંગાવે·ઉ·તેશા

હુકમોની·રુબરુ·વીક્ષા·વબો·હિ·મેહેજરની·ફારશી·પતરો

ગો· છાપેઓ· હતો* તે· છપાઈ· તઈઆર· થઆ· પછી·

તેનાં· છાપનાર· વેણી· રેરૂનજી મજકૂરે· પોતે· તે· ત

રજૂમાની· તપાશ· કરાવવા· શારૂ· શીહેનશાહી· જર

થોશતીઓનાં· આપકાબશો· ઉપર· મોકલેઓ· હતો *

તેથી· તે· શાહેબોએ· કાલોનલ· વેનશકેનેડી· શાહે

બ· પાશે· તપાશાવેઓ * ને· તપાશ· થઆ· ઉપરથી

તે· તરજૂમો· રદ· કરવા· જોગ· ઠરેઓ· તેથી· રદ· કીધો

છે· તે શારૂ· આપેઆમો· આવેઓ· નથી· ને કરતા· કો

ઈનાં· હાથમાં· આપેઓ· હોએતો· તેહને· રદબાતલ

જાણવો *

એમે હેજરોનાં· તરજૂમા· મધે· જેનાં· દોશ· આવેલ

છે· તે· ઈ· કિતાબને· છાપી· જાહેર· કરનારનાં· તરફ

અંણપી*

ઉમ્મેનાબ· ફારશી· મેહેજરોની· તેહનાં· ગુજરાતી· તરજુમાં· મુકયાં· કીધી છે· પણ· કોઈ· શાહેબ· ચાહશે જે· ઈલમ શાસ્ત્રી· ફારશીની· અથવા· ઈલમ શાસ્ત્રી· તરજુમાંનીજ· જોઈએ તો· તેથી બી· મલશે*

પુરી થઈ ખબર

શ્રી·ઈરાંન·દેશનાં·ઈશફહાંન·શેહેર·નાં·ઓલમાંવોનાં·ફારશીમાં·લખેલાં·મેહેજરનો·ગુજરાતી·તરજૂમો·[૧]

જેવારે·બેઈ·બુજેરગ·મીરજા·ઈબરાહીમ·(ઈશ્પાને·જરથોશત·) કે·તેહેની·ઉપર·બખશેશનાં·કરનાંર·ખોદાતાલાનું·દરૂદ·હોજો * કે·તેહેની·દીનની·તાબેદારીનાં·કરનાંર·જેમશાહૂર·પારશી·બોઓકરી·કેહેવાઈય·તે·રેહેવાશી·શ્રી·મુંમબઈ·તથા·શ્રી·હીનદોશતાંનનાં·બી

[૧] બંદગીજે·ઈ·તરજૂમાં·મધે·સ્પદ·ઈ·મેહેજરનાં·ઈલતેમાશ·નાં·કરનાંરને·વાશતે·શ્રી·ઈશફહાંન·નાં·ઓલમાંવો·ઉપર·શવાબનાં·કરનાંરની·ઈબારત·છે·તેવારપછે·તેમેહેજરનાં·ફરી·સ્પાપનારનાં·જવાબ·ની·ઈબારત·તથા·શાહેદીઓ·છે·સ્પને·તેહેને·છેલલે·ઈલતેમાશ·નાં·કરનાંર·નાં·નાંમ·છે *

અ·બંદરોનાંછે· તે·લોકોમાં· તારીખ· બાબત· જેહને કે· તારી

ખે·ક્રૂરશે·કદીમ· તથા· તારીખે· ઈસ્પજદેજરદી· કરીને બી·

કેહેછે· તેબાબે· દંડો· ઉંદે ઓજે· ચપાગલા· જમાનામાં· ઈસ્પા

ને· ઈસ્પજદેજરદ· બીન· શેહેરીઆર· ની· સ્પગાઉ· છે· તારી

ખને· શીરીતે· સ્પમલઓ· લાવતા· હતા· તેવારે·[1] ઘણાં· લો

કો· જે· હ·ઈરકામાં છે· તેહોનાં· સ્પકાબર· લોકો· કેહેવાબા

ગાજે· ઈસ્પજદેજરદ· બીન· શેહેરીઆર· ની· સ્પગાઉ· સ્પાગ

લા· લોકોનો· તરીકો· ઈમ· હતોજે· હરેક· મહીનાંનાં· દંન

(૩૦) તરીશ· ગણતા· સ્પને· (૧૨૦) ઈકશો· વીશ· વરશો·

ઈક· માશ· તે· વરશ· ઉપર· વધારતા· તે· વરશ· માશ·(૧૩)

તેરનું· લેતા· સ્પને· તે· મહીનાંને· કબીશાનો· મહીનો· કરી

---

[1] ઉપરજે· ઘણાં· લોકો· કરી· લખેલ્યા· તે· શોઈનશાહી· જરથોશતી· પારશીઓને· જાણવા· કે· તેગણતરીમાં· (૪૦૦૦) ચેઆલીશ· હજારછે *

કેહેતા· અને· ઈબાદત· તથા· જશનોનાં· દાહાડા· તથા· પકન·

નો· હેશાબ· ઈ· તારીખ· ઉપરછે· તેવારે· કેટલાઈક· [1] થોડા

લોકો· જે· ઈલોકોમાં છે· તે· લોકો· કબીશાને· ઈનકાર· કરી

ને· કેહેવાલાગા જે· ફારશી· તારીખમાં· મૂતલક· કબીશો·

હતોજ· નહી· અને· અગર· હતોતો· તે· પાદશાહોની· ચાલ·

હતી· તદંન· મજહબ· તથા· ઈબાદત· શાથે· તાલૂક· નહી· રા

ખતો· હતો· અને· મજહબ· તથા· ઈબાદત· ની· તારીખથી·

બીજી· હતી· તે· કશર· કબીશાથી· ખાલી· હતી· ઈ· રીતેનો·

ફંટો· ઈ· લોકોમાં· ઘણો· લાંબબો· ચાલેઓ· તેવારે· કેટ

લા· ઈક· અકાબર લોકોઈ· પોતાનાં· મૂદદા· શાબેત· કર

વાશારૂં· તેતરફનાં· મૂશલમાંનોની· દાંમન· પકડી· અ

[1] ઉપરજે· થોડા· લોકો· કરી· લખેલાછે· તે· ચૂરીગર· પારશીઓને· જાણ
વા· કે· જે· લોકો· ગણતરીમાં· અમશરપકા· (૭૦૦) શાતશોહો છે *

ને·કેટલીઇક·વાતો·મુશલમાંનોથી·તથા·ઇલોકોની·દઈ

ત·તથા·રીશપાજી·નાં·ઇલંમની·કેતાબોમાંથી·લઈને·મ

જબુત·દલીલો·ઇકઠી·કીધી·અને·તે·શબબથી·શારી·

પડે·કે·ચુરીગર·લોકોને·રદ·બાતેલ·કરી·જવાબ·આ

પી·લાજવાબ·કીધા·તેવારે·લાજવાબ·થાએલા·લોકો

એ·મુશલમાંનો·શાથે·લડાઈનો·રશતો·પકડીને·નાલા

ઇક·વાતો·ઉલમા·તથા·કેતાબોનાં·બનાવનારાઓને·

કેહેવા·લાગા·અને·કેટલાઇક·જુઠાં·બોહોતાંન·મુશ

લમાંન·લોકો·ઉપર·બેડેચાં·અને·કેહેવાલાગા·જે·મુશ

લમાંન·લોકો·ગરજને·શાત્રુ·ઇમ·બોલેચ·તેવારે·એ·

ટંટો·ટોડવાને·અને·એ·લાજવાબ·થાએલા·લોકોનો·વે

હેમ·જે·મુશલમાંનો·ઉપર·હતો·તે·ટાલવાને·કીજે-

શારવેનો· વીચાર· એમ· ઠરેછે જે· ઈપાલનાં· મુદદા· શ્રી·
ઈશફહાંન· શેહેરનાં· ઊલમાં· તથા· નજુમી· તથા· રાજેલ·
લોકોથી· તેહેકીક· કરીએ· અને· જે· પરમાંણે· એ· લોકો· પો
તાની· મોતેબર· કેતાબોથી· શંમજીને· બએઆંન· કરે· તે·
વાતને· હોજત· પકડીએ· તેવારે· એ· ટંટો· રફેદફે· થાએ·
વાશતે· શ્રી· ઈશફહાંન· શેહેરનાં· મોહોટા· ઊલમાં· તથા·
બોજરગ· રાજેલ· લોકો· તથા· હોરમત· ભરેલા· નજુમી
લોકો· કે· હમેશે· રાખે· ઓહોદાવાલા· તેનાંવોની· બરકતો
ને· કે· તે· લોકોને· પુછીએ· તથા· તેહોની· શાહદત· માં
ગીએ· તથા· તેઓથી· ખબરદાર· થાવા· ચાહીએ· જે·
જેઓએ· શાહેબ· રારશી· તારીખની· બીનાથી· વાકેફ· ત
થા· ખબરદાર· હોએ· કે· એ· તારીખ· ઈસ્પદેજરદની·

અગાઉ· શીરીતે· ચાલતી· હતી· અને· એ· તારીખમાં· કબી
શો· હતો કે નંહી· અને· એ· તારીખ વગરે· પારશી· લોકોમાં·
બીજી· તારીખ· હતી કે· નહી· કે· જે ઉપર· ઈબાદતનાં· કરનાં
રા· ચાલતા· હતા· અને· પાદશાહાઓની· તથા· પહરેજગારો
ની· તારીખ· ઈકજ· હતી કે· નહી· અને· કબીશો· કરવાનો·
શબબ· તથા· મોકુફ· થાવાનો· શબબ· શું હતો· અને· જો·
કબીશો· જારી· તથા· બર· કરાર· હતે તો· હાલ· કીઆ· વર
શ· તથા· મહીનાં· તથા· દાહાડામાં· આવતે· એ· શંદલી· ઉપ
ર· લખેલી· મતલબને· તફશીલવાર· શરેહે·શાથે· આઈ·
કાગજનાં· હાશીઆ· ઉપર· લખીને· પોતાની· બુજરગીઓ
હોરોથી· એ· કાગજને· જીનત· બહરેલું· કરો· તે· એરીતે·
કે· કોઈને· શક· તથા· શોબેહની· જગો· નહીં· રેહે· અપ

ને· બીજા·ઉલમાં· લોકો· તથા· શેરેહવાલા· મોહોટા· લોકો·
બી· તે· વાતની· શાહેદી· આપે· જે· તદન· શાચ· ઉઠી· જાએ·
અને· ખોદાતાલા· નેક·કાંમ· કરનારાવોનો· બદલો· જાંઈઆં
નંહી· કરતો· ઈઆને· ઇ· નેક· કાંમનો· બદલો· તેમને· આપશે*

બનામે· ઈઝદ· બખશાઈનદેહે· બખશાઇશગરે· મેહેરબાંન*

શોકર· અને· શેપાશ· તે· પરવરદેગારનાં· જે· બેહું· જેહાં
નનો· ખાવંદછે· અને· દરૂદ· તથા· શલાંમ· મોહોમદ· ઉપર·
તથા· તેહેની· પાક· ઓલાદ· ઉપર· હવે· જઈફ· તથા· ગરીબ·
બંદો· ખોદાતાલાનો· અશદ· અલાહ· નજૂમી· ઇશરેહાંની·
ઇમ· કેહેછેજે· શ્રી· મુમબઈનાં· તથા· બીજા· શ્રી· હીનદોશ
તાંનનાં· બંદરનાં· રેહેવાશી· પારશી· લોકોની· કોમમાં·

તારીખ· આગલ· કે· આજ· જે· ઉપર· છે· લોકો· ચાલેચ· અ

ને· જેહને· તારીખે· ગૂરશે· કદીમ· તથા· ઈઅપજદેજરદી· કરી

કેહેછે· તે· તારીખ· આએ· રંનરો· પરેઅપો· હતો· તેવારે· કેટ

લાએક· મેહેરબાંન· દોશત· લોકો· જે· હીનદોશતાંનમાં· અપા

વ· જાવ· કરતા· હતા· અને· તેતરફનાં· લોકો· શાથે· ઓરખાં

ણ· તથા· દોશતી· રાખતા· હતા· તેઓએ· આહેશા· કીધીજે·

જેકાંઈ· રીઆજ· તથા· નજુમની· તથા· કદીમ· તથા· હવડાં

ની· જીજનેની· મોતેબર· કીતાબોથી· તમૂંને· માલૂમ· હોએ· તે

જાહેર· કરો· તેઓનો· શવાલ· કબૂલ· કરીને· કેટલાએક· શ

ખૂન· મૂખતેશર· કરી· અરજ· કરૂંછ* જેણાંનુંજે· અપા

રતાબ· પોતાનો· છેક· દોઓર· આશરે· (૩૬૫૦) તરંગાકશો·

શાથા· પાંશોઢ· દાહડે· પૂરો· કરેચ· અને· રૂમી· તથા· પારશી·

લોકો· કશરનો· પૂરો· ૧ પા૩૬૫· દહાડો· ગણેછે· તેમાં· કાંઈ·

ઓછુંબી· નહીં· તથા· વધતુંબી· નહીં· અને· ઈ· લોકોનું· વરશ·

શંમશી· કમરી· ઈરાની· પૂરૂં· આફતાબી· વરશછે· તેહનાં·

(૩૬૫) તરંણાશો· ને· શવા· પાંશોઠ· દહડાછે· તરંણાશો· શવા

પાંશોઠ· દહાડાને· બાહરે· ભાગે· વેચેઆ· તેવારે· હર· મહીનાં

નાં· (૩૦) તીશ· દહડા· પૂરા· નીકલેઆ· અને· રોજ· (૫) પાંચ·

બાકી· રહેઆ· તેહને· પંમશે· મુશતરકે· કરી· કેહેછે· હવે·

ઈ· લોકોમાં· હમૂતાનાં· દહાડાની· ખાસ· નથી· અને· (૧૨) બા

હારે· મહીનાંનાં· હરએક· દહાડાનું· તથા· પંચશેનાં· (૫) પાં

ચ· દહાડાનું· ખાશ· નામ છે· તે· ઈ· લોકોનાં· ઈતેકાદ· પરમાં

ણે· ફરેશતાઓનાં· નામ છે * અને· હર એક· દહા

ડાની· જૂદી· જૂદી· ખશાનુમંત· તથા· ઈબાદત છે· માંટે· ઈ· ન

પાક્યા· દાહાડાની· કશારને· મુકી· દેતે તો· ઈ· લોકોનું· વરશ·
પુરૂં· ક્યાંમતાબી· નહી· થાતે· વાશતે· તે· ૭ પાક્યા· દાહાડો· ક
શારનો· ઈકઠો· કરીને· જે· કદાપી· રૂમી· લોકોની· મીશાલે·(૭)
એક્યાર· વરશે·(૨) ઈક· દાહાડો· ફેશાબમાં· લેતે તો· ઈલોકો
ની· ઈબાદતમાં· ખલેલ· પડતે· કાંઈજે· તે· દાહાડાનો· ફરેશતો
તથા· ખશનુમન· તેહેને· નાંમની· કરવી· તે· નહી· રાખતા· કુ
તા· કાંઈજે· ઈ· લોકોનાં· ઈતેકાદ· પરમાંણે· ફરેશતા·(૩૫)
પાંતરીશ છે· તે· મધે· તરીશ· ફરેશતા· મહીનાંનાં· અને·(૫)
પાંચ· ફરેશતા· ગાથાનાં· તેનાં· નાંમની· ઈબાદત· કરતા· હતા·
અને· કબીશાનાં· ઈક· દાહાડાની· ઈબાદત· નહી· હતી· માંટે· ૭
પાક્યા· દાહાડાની· કશારને· ઈકઠી· કરતા· જેવારે·(૧૨૦) ઈક·
શો· વીશ· વરશે· માશ·(૧) ઈક· થાતો· તેવારે· તે· માશ·(૧)

ઈકનો· કબીશો· કરતા· અને· (૧૨૦) ઈકશોને· વીશમાં· વરશ

નાં· માશ· (૧૩) તેર· લેતા· તે· કબીશાનાં· મહીનાંનાં· દાહાડા·

તથા· તેહેની· ઇબાદત· તેમાશમાં· ભરી· તથા· બરકરાર· રા

ખતા· અને· આથાનાં· દાહાડા· કબીશાનાં· માશ· શાથે· લગા

ડતા· અને· ઇ· લોકોની· ચાલ· ઇમ· હતીકે· પેહેલી· નોબતમો·

કબીશાનો· મહીનો· ફ્રરવરદીન· માહા· શાથે· વધારતા· ઈઆ

ને· બીજે· ફ્રરવરદીન· કરતા· અને· બીજીવાર· અરદીબેહેશત

શાથે· અને· તરીજી· નોબતે· ખોરદાદ· માહા· શાથે· ઇપરમાંણે·

(૧૪૪૦) ચઉદશોને· ચાલીશ· વરશો· ઇક· દોઅોર· પૂરો· થાતો·

તેવારે· કબીશાનો· માશ· અશફંદાદ· મહીનાંમો· આવી· પોચ

તો· તેવેળા· ફરીથી· નવો· દોઅોર· થાતો· અને· પાછો· કબીશા·

નો· માહા· ફરવરદીન· મહીનાં· શાથે· મલતો· અને· ઇ· ફરવરદી

ન· મહીનાંનો· કબીશો· કરવાનો· શબબ· એ· હતો જે· દોઓ
ર· ઈત્પાદ· રેહે· અને· જે· વેળા· ચાહે· તે વેળા· કબીશાની· શરૂ
આતને· મુકરર· કરી· શકે· અને· જો· કદાપી· હમે શાં· ઉક
જ· મહીનાંમાં· મશાલન· ફરવરદીન· મહીનામાં· એતેલો·
જેવારે· કબીશાની· શરૂઆતનાં· વખતને· માલુમ· કરવા·
ચાહશે તો· બંનતે· નહી· કાંઈ જે· માલૂમ· નહી· પડતે કે· કેલર
ઓ· નોબતનાં· ફરવરદીન· મહીનાનો· કબીશો છે· હવે· બસ
લીમૂશ· હકીમ· મજશતી· નાંમની· કેતાબમાં· તથા· મહમદ·
બીને· આહમદ· અલહફરી· શરેહ· તજકરે· નાંમની· કીતાબ
માં· તેવગરે· બીજા· શાંશલા· ઉલમાં· અપાગાળનાં· તથા· હવડાં
નાં· શાહ· લખી· ગીઆ ને જે· કબીશો· જમશેદ· પાદશાહ·
નાં· વકતથી છે· અને· એ· લોકોનો· તરીકો· એમ· હતો જે· જે·

પાદશાહ· નવો· તખત· ઉપર· બેશતો· તેવારે· તારીખને· તેહેને· નાં
મે· નવી· કરતા· અને· ઇ· ચાલ· જારી· રહીતે· ક્યાંહાં· શુધી· કે· ઈઅ
જદેજરદ· પાદશાહાની· પાદશાહીનો· વખત· આવેઓ· તે· દા
હડે· પાર· મંગલ· રોજ· પેહેલવો· માંહે· ફરવરદીન· હતો· અને·
ને· વરશમો· કબીશાની· નોબત· આવાં· મહીનાંમાં· આવેલી·
હતી· અને· તારીખને· ઈઅજદેજરદને· નાંમે· નવી· કીધી· અને
જેવારે· ઈઅજદેજરદ· મુશલમાની· લશકરથી· શેકશત· પાં
મીને· મરવ· નાંમનાં· શેહેરમાં· ખરાશખાંનાંમો· મારેઓગી
ઓ· અને· પારશી· લોકોની· પાદશાહી· આખર· થાઈ· અને·
કોઈ· ઇહેની· જગા· ઉપર· નહી· બેઠો· જે· તારીખ· તેહને· નાંમે
નવી· થાઈ· માંહે· ઈ· તારીખનું· નાંમ· ઈઅજદેજરદી· કરી· આ
કી· રહી· ગીઉ· અને· પાદશાહી· આખર· થાઈ· અને· પારશી·

લોકોનો· જઈફ· વખત· આવેઆ· તેથી· કબીશાની· ચાલ·
ઘુરી· ગેઈ· અને· કોઈ· રાખી· નહી· અને· ખંમશેનાં· દાહા
ડા· આવાં· મહીનાંની· પાછલ· રાખેઆ· અને· જેટલાએક·
લોકોએ· અશાપંનદાદ· મહીનાંની· પાછલ· રાખેઆ· કાંઈએ·
છેલ્લો· મહીનો છે· બીજુ· મોતેબર· તારીખની· કેતાબોથી·
માલુમ· પડેચ· અને· રોશંન· થાઈચકે· ઈ· તારીખ· જંમશેદ
પાદશાહે· બનાવી· તે· દાહાડેથીતે· વાર· મંગલ· રોજ· પેહેલો·
માહે· ફ્રૂરવરદીન· શાલે· જલુશા· ઈઆજદે· જરદ· લગી ·
(૩૯૪૦) તરંગ્ણ હજર· આઠશો· ચેઆલીશ· વરશ· ગુજરે
લાં· હતાં· અને· ફૂલ· દાનાંવોનો· કોલ· પરમાંણે· જે· વરશ
માં· કબીશાની· નોબત· આવાં· મહીનાંમાં· આવી· હતી· તે
થી· માલુમ· થાઈચકે· નવા· દોઆોરમાંથી· (૯૬૦) નવ·

શોને·શાઠ·વરશ·ગુજરેલાં·હતાં·જે·તે·મુદત·ઝબીશાની·
નોબત·ખુશરવરદીનથી·તે·આંધાં·મહીનામાં·આવી·પછે·જે
વારે·(૨) બેએ·દોર·પૂરાંનાં·વરશ·(૨૯૯૦) બેએ·હજાર·
આઠશો·હેશી·પેલા·નવશો·શાઠ·ઉપર·વધારીએ·તેવારે·
(૩૯૪૦) આરતીશોને·ચેઆલીશ·વરશ·પુરાં·થાએછે·
જે·દાહડેથી·એ·તારીખ·બનીતે·ઈઆજદેજરદ·સુધી·એ
ટલાં·વરશ·થાએઆં·હતાં·હવે·માલુમ·પડીએજે·એ·તા
રીખની·શરુઆતથી·તે·ઈઆજદેજરદ·લગી·દોઆર·(૨)
પુરા·ગુજરેલા·હતા·અને·(૯૬૦) નવશોને·શાઠ·વરશ·
તરીજ·નાંઝેશ·દોઆરમાંથી·ગુજરેલાં·હતાં·બીજુ·મો
તેબર·તવારીખની·કીતાબોથી·માલુંમ·પડેચજે·જંમ
શેદ·પાદશાહાની·પાદશાહીથીતે·ઈઆજદેજરદની·પા

દશાહી·લગી·(૩૯૧૯) તરેણ·હજાર·નવશો·ને·ઉઠા
ર·વરશ·તમાંમ·થાએચ·હવે·ઈ·તારીખ·શરૂ·થાઈ·તાં
થીતે·ઈઅજદે·જરદનાં·જલૂશ·લગીજે·(૩૯૪૦) આ
રતીશોને·ચેઆલીશ·વરશ·છે·તેહને·કાડી·નાંખીઈ·
તો·(૭૯) ઈઠોતેર·વરશ·બાકી·રેહેચ·ઈપી·માલૂંમ·
પડીઉ·અને·જાહેર·થાઈછે·જે·જે·વેલા·ઈ·તારીખ·બાં
ધી·તે·વેલા·(૭૯) ઈઠોતેર·વરશ·જંમશેદની·પાદશા
હીને·ગૂજરેલાં·હતાં·અને·(૭૯) ઓગણાંહેશીમે·વ
રશે·કબીશાની·તારીખનો·પાઈઓ·નાંખેઓ·બીજૂ·
એ·તારીખ·શરૂથાઈ·તાંથીતે·બખત·નશરની·તારીખ
લગી·(૨૪૬૦) બેઈ·હજાર·ચેઆરશો·શાઠ·વરશ·અ
ને·(૨૭૫) બશોને·પંજચોતેર·દાહાડાછે·અને·રૂમી·

તારીખ·ના શરૂઆત· લગી· (૨૯૯૬) બેઉ· હજાર·
આઠશો· છન્નું· વરશ· અને· (૨૩૬) બશોને· છતરી
શ· દાહાડા· થાઇછે· અને· ઇ· રૂમી· તારીખ· બાર· શોમે·
શેકંનદર·નાં· મુઆ· પછી· (૧૨) બારમે· વરશે· શરૂ
થાઈછે· અને· મંગલવાર· હજરત· ઈશા· પેગંમબર·
નાં· જનમેઆ· પછે· દશમાં· દાહાડા· લગી· (૩૨૦૯) ત
રંણ· હજાર· બશો· આઠ· વરશ· અને· (૩૪ ચોતરીશ·
દાહાડા· થાઇછે· અને· માલુંમ· પડે· જે· ઇ· કબીશાનાં·
દોઆરની· ચાલ છે· તે· કોઈ· પેગંમબરથી· ચાલીછે· કાંઈ
જે· ઘણી· ચાલ· રીઆજી· તથા· હેકમતનાં· ઈલંમની·
એ· લોકોથી· છે· બલકે· આગલા· લોકમાં· લોકો·

લોકોનાં· શાગેરદ· હતા· અને· [૫] જેવારે· મુશલમાં
નોઓર· થાઈઓ· તેવારે· આગલી· ચાલ· તથા· રશંમ
ન ઝુલ· ઉડી· ગેઈ· તેજ· પરમાંણે· મબીશાની· ચાલબી·
ઝુલ· જતી· રહી· અને· આગલ· લખેઆ· પરમાંણે·
બીશોને· (૧૨૦) દખશોને· વીશ· વરશે· ખરવો· તે·
ને· ઉ· લોકોની· (ઈરાને· પારશી· લોકોની·) દબા

---

[૫] મ· લખે ઉ· ચઝે· જેવારે· મુશલમાંની· દોર· થાઓ· તેવારે· આગ
લ· તા· રશંમ· બીલકુલ· ઉડીગેઈ· તેજ· પરમાંણે· મબીશાની· ચાલબી·
ઝુલ· જતીરહી· તેહેની· મોરાદ· દેખે· જેવારે· મોહુંમદી· દોરદોર· પેદા થાઓ·
પારશીઓની· પાદશાહી· જતી· રહી· તેથી· શરવે· પારશીઓની·
શાહી· શલતનત· નાં· તથા· ક્રેટલા· ઉઝ· પારશીઓની· દીનની·
· રશંમ· બીલ· કુલ· ઈરાંન· જમીન· માંથી· ઉડી· ગેઈ· તેમ· એ·
શાની· શાહા· રશંમબી· તાંહાંથી· જતી· રહી· અને· ઈરાંન· જમીન
ધણુંઉઝ· નાં શાએશ· ચાલેચ *

દનમાં• ખલલ• નંહી• પડવા• શાકૂછે• કાં દિજે• કબીશો• એ•
પરમાંણે• નંહી• કરતેનો• હેનાંની• ઈબાદત• તથા• જંમજંમો
દકૂશત• થાતે• નંહી• વાશતે• માલૂંમ• પડેછજે• કિ• લોકોનાં•
પરેજગાર• તથા• ઈબાદતનાં• કરનાંરા• લોકોમાં• ઈજ• તારી
ખ• ચાલતી• હતી• કે• જેમાં• કશાર• તથા• કબીશો• કરતા•
દપને• આગલ• લખેલા• પરમાંણે• ઈબાદત• કરતા• દપને•
પારશી• લોકોનાં• પાદશાહ• જે• હમેશાં• શારશી• તારીખ
ઉપર• ચાલતા• તેલોકો• પરહેજગાર• લોકોની• ચાલથી•
ઉલટા• નહી• ચાલતા• હતા• વાશતે• કિ• લોકોમાં• ચાલૂતા
રીખ• ઈજ• ઈક• ચાલતી• આવીછે• દપને• કિ• તારીખનાં•
કાંનૂન• પરમાંણે• ચાલતા• હતા• દપને• વલી• કોઈ• આગ
લનાં• તથા• હપકાંનાં• બોલમાં• તથા• તવારીખનાં• જાણ

નાંરા· તથા· નજુમી· જે· આગલી· વાતોને· શાચી· પડે·
જાણેચ· તે· લોકોમાંથી· કોઈએ· એ· તારીખ· વગરે· બી
જી· તારીખ· પારશી· લોકોની· હતી· એમ· મંજુર· કી
ધીજ· નથી· અને· કોઈ· કેતાબમાં· તથા· કોઈ· જગા· ઉ
પર· પારશી· લોકોની· બેઈ· તારીખનું· નામ· નીશાંન· છે
જ· નહી· અને· મોતેબર· કીતાબોથી· તથા· અકલી· દલી
લોથી· ઈશ્બાત· થાઈચ જે· પારશી· લોકોની· ઈકજ· તારીખ
છે· અને· એ· વાતમાં· કોઈને· શક· શોબેહ· નથી· અને· જે
કદાપી· કબીશો· આગલી· બાબ· પરમાંણે· ઈઅજદેજરદ
પછી· ચાલેઓ· આવતે· અને· બરકરાર· રેહેતે તો· આ
જદીને· કે· બારશોમે· તારીખ· ૧૦ મી· હેલાલી· ૧૨ મી·
હેશાબી· માહ· શહેર· શાને· (૧૨૪૩) બારશો· તેતાલીશ·

નાં કેશે• હીજરી નાં છે• અને• રોજ•પેહેલસો• માહે• જૈરવર

દીન•શને• (૧૧૯૭) અગીઆરશો• શતાંણું• નાં કેશે• ઈઅ

જદેજરદીનાં છે• અને• તારીખ• (૨૨) બાવીશમી• આબ•મા

હે• રૂમી• શને• (૨૧૩૯) દિયવીશશો• આરતીશ• નાં કેશે•

શીકંદરીનાં છે• અને• તારીખ• (૧૬) શોલમી• માહે• શહ

રેવર•જલાલી• શને• (૭૪૯) શાતશોને• ઉંગણાલીશ• નાં

કેશે• મલેકશાહીનાં છે• દીને• જબીશો• અમરદાદ•મહી

નાંમાં• આવતે• ફાંઈજે• શરવેનાં• ફોલ•પરમાંણે• ઈઅ

જદેજરદનાં• જલુશનાં• પેહેલાં• વરશમાં• જબીશાની•

નોબત• આવાં•મહીનાંમાં• આવી• હતી• અને• નવા• દો

અોરમાંથી• (૪૯૦) ચેઆરશો• હેશી•વરશ• બાકી•ર

હેલાં• હતાં• તેશાથે• (૯૬૦) નવશોને• શાઠ• વરશ• જે

ઉપર· કહેલાંછે· તેહને· ઉમઠાં· કરીદીનો· દક· દોઓર·

(૧૪૪૦) ચઉદશોને· ચાલીશ· વરશનો· પૂરો· હોશેલ·

માદિન· પછે· જેવારે· (૪૯૦) ચારશો· નેવી· વરશને·

(૧૧૯૭) અગીઆરશો· શતાંણુ· વરશ· જે· ઈઅપજદે·

જરદનો· જલુશથીછે· તેહને· શોમવાર· રોજ· પેહેલો·

માહે· ફ્રૂરવરદીન· ઉપાગલ· કહેવાં· તેમાંથી· કાડીદીનો·

(૭૧૭) શાતશોને· શતર· વરશ· બાકી· રહેવાં· વાશતે·

માલુમ· પડીઉજે· અગર· કબીશાની· ચાલ· આજદેન· સ

ગી· બાહાલ· રેહેતતો· તારીખનાં· શરૂઆતથી· તે· હાલ

નાં· વખત· સગી· (૪) ચાર· દોઓર· પૂરા· અને· (૭૧૭)

શાતશોને· શતર· વરશ· (૫) પાંચમા· દોઓર· માંથી·

ગુજરેલાં· હુતે· અને· (૬૦૦) છશો· વરશની· મુદત·

માંથી· કબીશા·(૫) પાંચ· થાઈઆ· જોઈએ· ઈઆને· કે

રવરદીન·માહે· અરદીબેહેશત·માહે· ખોરદાદ·માહે·

તીર·માહે· અને· અમરદાદ· માહે· અને· હાલ· (૧૧૬) ઇ

કશોને· શોલ· વરશ· પૂરાં· અમરદાદ· મહીનાંની· કબી

શાની· નોબતમાંથી· ગુજરેઆં· જોઈએ· અને· આઈ·શો

મવાર· પેહેલું· વરશ·(૧૧૭) ઈકશોને· શતરમું· નોંકેરો

થાઇઉં· જોઈએ· પંણ· ઈઅજદેજરદ· પછી· તે· હાલ·

લગી· કબીશાની· ચાલ· મુતલક· મૂકી· ગોઈ· અને· વર

શો·(૩૬૫) તરંગણશોને· પાંશેઠ· દાહાડાનાં· વગર· ક

બીશે· ગણતરીમાં· આવેઆં· વાશતે· માલુંમ· પડીઉં

જે· જો· કદાપી· ઈઅજદેજરદ· પછી· આગલા· તરીકા·

પરમાંણે· જારી· રેહે તે તો· હાલનાં· વખત· લગી·(૯)

નવ· ઝબીશા· થાઈઆ· હોતે· ઈઆને· ગુજરેલાં· વરશો
ઉપર· (૯) નવ· મહીનો· વધતે· વાશતે· ઈ· શોમવાર·
રોજ· ૧ લો· માહે· ફ્રુરવરદીન· ને· દીને· ઝબીશો· (૯)
મહીનાં· અગાઉં· પોતાની· જગોથી· થાઈઆો· જો ઈએ· અ
ને· શંઘલો· વરશા· શંમશી· (૧૨) બાર· મહીનાંને· દેન· ૫)
પાંચનાં છે· જેવારે· (૯) નવ· મહીનાં· ઉમાંથી· કાઢીએ·
તેવારે· બાકી· રહેઆ· માશ(૩) તરંણ· અને· (૫) પાંચ
દાહાડા· ઈઆને· ફ્રુરવરદીન· માહે· અરદીબેહેશત· માહે·
ખોરદાદ· માહે· અને· (૫) પાંચ· દાહાડા· તીર· મહીનાંનાં
થાઈઆ· અને· આઈ· શોમવાર· ઉપર· લખેલો· નવ· મ
હીનાં· પાછો· ફરેતો· રોજ· ૬ ઠો· તીર· મહીનાંનો· શને·
(૧૧૯૬) અગીઆરશો· છંણુ· નાં ફ્રેશો· ઈઅજદેજર

દીનાં·થાએ·પછે·ઈ·કેઆશથી· તેહેકીક·થાઈઉં કે· ક
બીશાના·કાએદા·મુજબ·(૧૧૫) હીજ્રશો·પંદર·વરશ·
પુરાં·ઉપને·૩ મહીનાં· ઉપને·(૫) પાંચ·દાહાડા·(૧૧૬)માં
નાં કેરો· વરશમાંથી·ગુજરેલાં· જોઈએ· ઉપને·ઉપાંઈ·શોમ
વાર·રોજ·૬ ઠો· માહા·(૪) ચોથો· વરશ·(૧૧૬) હીજ્રેશા·
શોલમું છે·પછે· જેવારે·ઈ·માશ·(૩) તરેણ· તથા·દંન
(૫) પાંચ·શાથે·(૫) પાંચ·વરશ· પુરાં·ગુજરે· તેવારે·
કબીશાની· નોબત·શોહેરેવર·મહીનાંમાં·પોહોચશે—
જોણનાંર· ખોદાતાલા છે·[1] (ઈશાહેબની· મોહોર·બદામીછે)

---

[1] ઈ·રીતે·બેબે·લખીયાંની·પચમાંઈ·ફરદીક·મોહોરને·શાક્રે·લખે
છે જે·ઈ·મોહોર·કુલાંની· તરેહની છે· તેહેને શાક્રે· જાંણાપુંજે· ઈ·ઈબારત·
તરજૂમાંનાં·કરનારની· તરફેની છે *

ઉપરૂજો· ઉંમરી· ઈલ· અલા· ઉશાદ· અલાહ *

(એ· મોહોર· જમાંનાંનો· બલ્લેમીઉશા· મીરજાં· અશાદ·

અલા· દિશાર્ઝુ હાંનીની છે·)

પનાંમે· દિજાહે· બખશા· દિનહે· બખશાદિશ· ગરે· મેહેરબાંન *

શોક્રર· ને· પરવરદેગારનાં· જેઅંાંને· આશમાંન· તથા· જમીન

દંન· (૬) છઅપમાં· પેદાશીધી· અપને· પોતાનાં· નૂરંની· જરે

લા· ચેહેરાથી· શેતારા· તથા· આશમાંનોનાં· મોહોડા· રોશં

ન· કીધાં· અને· દરૂદ· તથા· શલાંમ· મોહમદ· ઉપર· જે· લો

કોને· રાહ· દેખાડવા· શારૂ· પેદા· કીધેલો છે· અપને· તેહનાં·

પરી· વાર· બુજોરગ· ઈમાંમો· ઉપર· દરૂદ· હોજો· જાંહાં· શુ

ધીમે· મહીનાં· તથા· વરશો· ફેરતાં છે *   હવે· તમામ·

શાઉસ્પદ· લોકોમાં· કંમતરીન· તથા· કુલ· નજુમી· તથા· શેતા

રે શનાંશ· તા૰ હેશાબ· તા· વરતારા નાં· ભરનારાવો નો· આ

દેમ· મહમદ· શાહેબ· ઉપને· અબદોલ· હોશેન· સ્પબ· હો

શેની· આંતૃજ· સ્પાપાદી· દરાકુહાંની· મશહુર· નજુમી· મે

હેબેજે· ફેરલાઉક· મોહોટા· શાહેબો· સ્પને· હોરમત· જરે

લા· દોશત· લોકો· જે· માહારી· દોશતીનાં· દરીસ્પામાં· ડુબે

લા· તથા· મોહોબતની· ખીશતીમાં· બેશનારા છે· તે· લોકો

ઉ· ખાહેશ· ખીધી જે· ફારશી· તારીખ· બાબે· મુખતેશર·

મેહેજર· (૧) ઈક· લખું· સ્પને· તે તારીખનું· શરૂ· થાવું·

તથા· ફકીરાનો· શબબ· તથા· તેહની· નોબત· તથા· મુ

શતરકે· ઉસ્પાને· જયારાનાં· (૫) પાંચ· દાહડા· તથા· તે

હતું · કેટલુંક · તથા · ફકીરો · ઝુહીગીરાનો · શબબ · બલકે ·
તે · શાથે · થોડીએક · બીનાં · ગ્રમી · તારીખ · તથા · તેહેનાં · ફ
કીરાની · તથા · તેહનાં · દોઓરની · લખું · કે · જો · પારશી ·
લોકોનો · ફકીરો · ઈશપજદે જરદ · બીન · શોહેરીઆરનાં ·
જમાંનાંથી · મુકી · નહી · દેતે · તો · હવડાં · શુધી · ઝરેઆ · આ
વતે તો · તેહની · નોબત · કાહાંશુધી · પોહોચતે · આપને · ગા
થાનો · (૫) પાંચ · દાહડા · કીઆ · મહીનાંની · પછવાડે · આ
વતે* જેવારે · માહારા · મેહેરબાંન · દોશત · લોકોએ · મહને
કહેઉ · તેવારે · તેઓણનાં · હોકમથી · શર · ફેરવનું · લોકોની
નજદીક · બદલાંમી · તથા · માહારી · નજદીક · ઘણું · બદ
હતું · તેથી · તેઓણનાં · હોકમ · બજા · લાવીને · મેહેનતને
રાહત · શંમજીને · તેઓણનાં · હોકમ · કબુલ · કીધો ·

પાશલે· જેહુપારે· ખુદાતાલાની મદદથી· ઈ મેહેજર· પૂ
રૂં· થાઈ· તેવારે· મોહોટા· ઉશતાદોજે· હુઈલ·તથા·હેશાબ·
તથા· હોનરેશેનો· આંગમાંરા· ઈ સોને· મજૂની·લોકો
થી· ઉમેદ· ઈ· રાખૂંચ જે· એબાર· કુ ઈ· ભૂલચૂક· બઈશોનમાં
અથવા· હેશાબ· તથા· દલીલમાં· ઈ આ· બીજી· વાતમાં· અ
જર· આપે તો· દરગીરને· તેવાતની· ખબર· કરે· તો· મોહો
ટું અહેશાન· થાશે· અંદીતો· માંદે· કરે· બે· માંદે· ક
રનાંરાવોને· ખોદાતાલા· બદલો· આપનાર છે· કારે
ણ· ઇશકલથીજ· ઈનશાન· ચૂકનું· આવે છે· હવે· ખુદાતા
લાની· મદદ થી· શરૂ· કરૂંચ * ઈલમનો· તલબગાર·
લોકોને· એને હુઈત· તથા· મજૂમ· તથા· પરનારાનો·
કરનારાવોને· જાહેર· છે· જે· આ દેતાબી પરશે·

મેરુ છે· તે· ઉપરે તાપ્ય· કમળનાં· અંકુરનાં· પેહેલા· ભૂક

તામાંથી· નીકળીને· પાછો· તેજ· ભૂકતામાં· આવે· તેહ

ને· મેરુ છે· અને· તે· મૂળત· (૩૬ પા) તરંગણશો ને· શા પા·

માંશો ઠ· દાહડાને· આશરે છે· ઈ આને મલા(મ· ૬) છ

આથી· માંઈદીક· અંમતર· ક હો છે· હવે· તે· અંમતીને· ભૂદા·

ભૂદા· પરતારાયો· પરમાણે· પરતારાનાં· મુરનારા· દેર

શેર· મુ ફી· ગીઆમ· અતળી મૂરાનાં· પરતારા· પરમાણે·

૪) મેઆર· મીની ર· અને· ૪ ૫) પીશતાલીશ· શો મુંડ·

તથા· ઈમખાંનીનાં· પરતારા· પર માણે· ૧૧) અગીઆર·

મીનીટ· તથા· કુશીમ· મોહીઉદીન· મગરેબીનાં· પર

તારા· પરમાણે· ૧૨) બાર· મીનીટ· અને· ૩૬) છત

રીશ· શો મુંડ· અને· બૂતાંનીનાં· પરતારા· પરમાણે· ૧૩)

તેર મીનીટ તથા ખોતા શોહેરનાં લોકોનાં વરતારા
પરમાણે ૯) મીનીટ તથા મુલતાન મગફૂર નુ
રવાંનાં વરતારા પરમાણે ૧૦) દશ મીનીટ અને
૪૫) પીશતાલીશ સેકંડ અને હકીમ મોહીઉદીન મ
ગરેબી કેહે છે જે રૂમી લોકોનાં કદીમ વરતારા ઉ
થી [illegible] માલુંમ પડેછ કે રૂમી લોકો (૦૦) પા આ
દા હુડાથી કાંઈ ઓછું શહેંમ જેલા છે પણ તે લોકો
(૦૦) પા આ દા હુડાની પુરી ફરક જાંઈ છે અને કેર
બાદીક કેહે છે જે રૂમી લોકો વરતારાથી પુરી (૦૦)
પા આ દા હુડાની ફરક જાંણે છે પણ પારશી લોકો રૂ
મી લોકોની મીશાલે પુરી (૦૦) પા આ દા હુડાની જ
ફરક લેતા આવેઆ છે વાશતે આ કેતાબી વરશ-

રૂમી તથા ફારશી લોકોની તારીખ મુજબ (૩૬૫।)
ત્રણશેને શવા પાંશેઠ દહાડાનું છે તેહમાં કાંઈ વ
ધ ઘટ નથી મગર રૂમી લોકો પોતાના બાહરે મહીના
ના દહાડા ફેરફાર કીધે છે એમને (૭) શાત દહાડા
ડાની કશારને હર (૪) ચાર વરશે (૧) એક વરશ
કબીશા કરે છે એટલે તે કશારનો એક દહાડો શબાત
ના મહીનાના દહાડા ઉપર વધારે છે કાહીજે તે મ
હીનાના દહાડાથી જે મહીનાવો કરતાં ઓછા છે
એનો સબબ જરૂર છે જે ઈલાકોની તારીખનું શરૂઆત
જે છે તે શીકંદર બીન ફેલકુશના મરણ પામેથા
ક છે (૧૨) બારમાં વરશથી શરૂ થાહીઉ છે* એને
ફારશી લોકો પોતાના (૧૨) બાહરે મહીનાના દહા

ફડા બરાબર લીએછે દુનીઆને હરએક મહીનાંનાં દાહ
ડા (૩૦) તરીશ અને તે હરએક દાહડાનું નાંમ છે રૂપ
ને દંન (૫) પાંચ જે વધારાનાંછે તેહને ખંમશેમૂશ
તરકે કેહછે અને (૧) પાંચા દાહાંડાની કશરને
દીક શબબને લીધે (૧૨૦) એકશોને વીશ વરશેક
બીશો ફરીને (૧૨૦) એકશો વીશનું વરશ માશ
(૧૩) તેરનું કરેછે હવે આજે લોકો એમ ધારીને કે
હેચણે કઈઉમરશ દુનીઆને જેહને જીવતું બોલતું
આદમી કરી કેહછે અને એ પેહેલો પાદશાહ થઈ
ગીઓછે જેમકે શાહાનાંમાંમાં ફીરદોશી તુશી કહી
ગીઓછે જે પરથંમ પાદશાહ જે આ દુનીઆમાં
થાએઓ છે તે તમાંમ પાદશાહોનો શેરદાર કઈઉં

વરશ· હતો· માંહે· કેટલાએક· લોકો· કેહેછે જે· ઇ· તારી
ખ· કઈઉં વરશ· પાદશાહી· ઉપર· બેઠો· તે· દાહડેથી·
શરૂ· થાઈછે· પંણ· ઇ· વાત· શાંધલી· વેહેમ· ભરેલીછે
કાંઈજે· મોહોટા· ગુજેલો· તથા· અોલમાવો· તથા· મોટા
રા· ઉપકાઅરી· નજુંમ· તથા· હેશાબનાં· જાંણનારા· આ
ગલા· તથા· હપડાંનાં· ઇમ· કેહછે જે· ઇ· તારીખ· જંમ
શેદની· પાદશાહીનાં· વખતથી· શરૂ· થાઈછે· અપને· શ
રવે· લોકો· ચોકશાઈથી· ઇમ· શાબુ· લખી· ગીઆ· ચ·
જે· જેહેવારે· પાદશાહા· જંમશેદ· પાદશાહીનાં· તખત·
ઉપર· બેઠો· તેવારે· ચાહીઉં જે· વરશ· તથા· મહીનાં·
તથા· દાહડા· જેછે· તેહનું· નાંમ· રાખીને· તારીખ· બ
નાવે· કે· જેથી· લોકોને· ભૂલ· ચૂક· નહી· પડે· તેવા

રે· પાદશાહ· જંમશેદે· તમાંમ· મોબેદ· લોકો· જે તેવખત
માં· હાજેર· તથા· હાંજાંપ· હતા· તેઓને· બોલાવીને·
એ· વાત· તે· લોકો· આગળ· જાહેર· કીધી· તેવારે· તે· મો
બેદ· લોકો· એકઠા· મલીને· કેહેવા લાગા જે· ખોદાતાલા
એ· આફતાબને· પોતીઆ· નૂરમાંથી· પેદા· કીધેલો છે·
અને· આશમાંન· તથા· જમીન· એથી· રોશંન· કીધેલી છે·
અને· આતશ વરોને· એથી· ઉંગાવીને· પરવરશ· કીધાં· અ
ને· ખોદાતાલાએ· શંઘલી· વશતુઆં· હેને· મોહોરો· પેદા·
કીધો· અને· વલી· કેટલાએક· લોકોનો· એતેકાદ· એવ·
છે જે· એ· આફતાબ· ને· છે તે· એજ દાવુ· નૂર છે· અને· ખો
દાતાલાએ· એ· નૂરને· બુજોરગી· શાથે· નેગાહ· કીધી·
વાશતે· એહેતર છે જે· એ· આફતાબનો· ખાશ· એક· દો

ઓર જે (૩૬૫।) તરંગશો ને શાથ પાંશેક દાહાડા

નો છે તેહને વરશ કરી કહીએ અને તે વરશનાં શ

રૂઆતનો પેહેલો દાહાડો તે દાહાડેથી ગણીએ કે જે

વેલા આફ્તાબ મેશ રાશીનાં પેહેલા અંગશ માંહાં

હોએ ક્ષાંઈજે તે બની નવું વરશ છે અને મુલ અવેર

વશો નૂ ઉંગવું તથા ડુબવું તે વખતથી છે અને આફ્તાબના

અને મુનેરગા કરી બંગવા શાકે તે દાહાડે મોહટું

જસંન કરવું પછે પાદશાહાનો વીચાર એ વાત ઉપર

મોકરા બેઠો * હવે આફ્તાબનો હીસોબ તો (૩૬૫।)

તરંગશો શાથ પાંશેક દાહાડાનો છે માંહે (૩૬૦) તરંગ

શો શાઠને (૧૨) બાર ભાગે વેહેચેવા તેવારે હર એ

ક મહીનાનાં દાહાડા (૩૦) તરીશ પાડવા બાકી

વરશનાં·દંન·(૫) પાંચ·રહેઆ· તેહનૂંનામ·અંમશે·મૂ
શતરકે· કરી·રાખીઉં· અને· પારશી· લોકોનાં· દતેકાદ· પ
રમાંણે· ફરેશતા·(૩૫) પાંતરીશ છે· ને· તેઓનાં· (૫) પાંચ·
ફરેશતા· ૬· લોકોનાં· દતેકાદ· મૂજબ· વરશની· પછાત
નાં છે· તે ગોહનાં·નાંમથી· વધારાનાં· (૫) પાંચ· દાહડાનૂં
નાંમ· પાડીઉં· કે· વરશમાં· દરબાર· તે ગોહની· ઈબાદ· ત
થા· આરાધના· કરે· અને· (૩૦) તરીશો· રોજનાં· ફરેશતા
ઓમાંથી· બે· મોહોટા· (૧૨) બાર· ફરેશતાઓ છે· તે· ઉ
પરથી· મહીનાઓનાં· નાંમ· પાડેઆં· અને· પારશી· લોકોનાં
દતેકાદ· મૂજબ· ૬· (૧૨) બાહરે· ફરેશતાને· ઓહદા તા
બાએ· તમાંમ· આલંમ· ઉપર· મવકલ· કીધેલા છે· હવે·
૬· બાહરે· મહીનાં· તથા· તરીશે· દાહડા· તથા· ગાથાનાં·

(૫) પાંચ· દાહડા· ઈ· શાદરવેનાં· નાંમ· ફરેશતાઓનાં· નાંમ
પી· રાખેલાં છે· તે· હરએક· ફરેશતાની· જુદી· જુદી· અશ
રૂંમત છે· તે· ઈ· લોકોની· ઈબાદત છે· વાશતે· જે· દાહડો·
જે· ફરેશતાને· નાંમનો· આવે· તે· દાહડે· જુદી· ઈબાદત·
કરે· ને· વલી· હર· મહીને· જે· દાહડાનું નાંમ· મહીનાંનાં·
ફરેશતાની· શાથે· બરાબર· આવે· તે· દાહડે· જશન· કરે
અને· તે· દાહડે· હરએક· કાંમ· કરે· તેહને· મુબારક· જાંણે·
જેમ કે· (૧૯) ઓગણીશમો· રોજ· ફરવરદીન· મહીનાં·
નો· અને· (૩) તરીજે· રોજ· અરદીબેહેશત· મહીનાંનો·
તથા· (૬) છઠો· રોજ· ખોરદાદ· મહીનાંનો· અને· (૧૩)
તેરમો· રોજ· તીર· મહીનાંનો· ઈ· પરમાંણે· ઈઆને· (૫)
પાંચમો· રોજ· અશપંદારમદ· મહીનાંનો· અને· વલી· ઈમ·

ઠેરવીઉ જે· હરએક· તીશે· રોજનાં· દાહડા· તથા· ગાથાનાં·

(૫) પાંચ· દાહડાનાં· ફ્રૂરેશતાનાં· હાસ· પરમાંણે· પાદશા

હા· આશ· લેઆશ· પેહેરે · અને· આશ· આંણ્‌ આપે· હવે

જેવારે· પેલી· પરશતી· (૫) પાચ્યા· દાહડાની· ફરારને· તુ

મી· લોકોની· મીશાલે· (૪) ચેહ્યાર· પરશો· એક· દાહડાનો

કબીશો· કરતેતો· એ· લોકોની· એબાદત· તથા· જશંન·

તથા· પાદશાહાયોનૂ· આંણું· તથા· લેઆશ· વગરે· શ

રવે· કાંમ· દરૂશત· નહી· આવતે· અને· વલી· કબીશાનાં·

દાહડાને· વાશતે· (૧) એક· બીજા· ફ્રૂરેશતાનું· નાંમ· જેતે

તે· વાશતે· એમ· ઠરાવેઉ જે· (૧૨૦) એકશોને· વીશ· વ

રશે· (૦) પાચ્યા· દાહડાની· કશારનો· માશ· (૧) એક· લે

ઈને· તે વરશ· માશ· (૧૩) તેરનું· કરવૂં· અને· એજ·

કઈ આશાપરમાંગે કરે આ જપૂકે જાંહાં સુધી ઓરદા

તાલાનીખુશી હોએ તાંહાં સુધી* હવે પેહેલા દોઓ

રમાં ઘ આળે (૧૨૦) દકશો ને વીશમે વરશે (૨) બે

ઈ કુરવરદીન મહીનાં આવે સેહવારે પેહેલા કુરવરદી

અને અશારકુરવરદીન મહીનો કરી બોલતા અને

બીજા કુરવરદીનને (કુરવરદીન માહે) કરે કરી કે

હતા અને અમશે મુશતરકે ઈઆને ગાથાનાં (૫)

પાંચ દાહડા કુરવરદીન માહે કરેની પછવાડે લગા

ડે અને કુરવદીન મહીનાની પછવાડે તે બર કરાર

રેહે જાંહાંથી બીજા કબીશાની નોબત આવે તાં

હાં સૂધી * હવે જે (૨૪૦) બરશોને ચાલીશમું વરશ

છે તે વરશનાં બીજા મહીનાને અપરદીબેહેશત માહ

અશલ· અને· તરીજને· અરદીબેહેશત· માહા· ફેર· કેહેવો·
અને· (૫) પાંચ· દાહાડા· વધારાનાંને· અરદીબેહેશત· મા
હે· ફેરેની· શાથે· લગાડે· પછે· તે· અરદીબેહેશત· મહીનાં·
ની· પાછલ· શાબેત· રેહે· જાંહાં· શુધી· તરીજી· નોબત· ક
બીશાની· આવે· અને· તે· વરશ· (૩૬૦) તરંગશો· નો· શાઠ·
મું· છે· તેવારે· તરીજ· મહીનાંને· ખોરદાદ· માહા· અશલ·
અને· ચોથા· મહીનાંને· ખોરદાદ· માહા· ફેરે· હે· ફરી· કેહેવો·
અને· હંન· (૫) પાંચ· ખોરદાદ· માહા· ફેરે· શાથે· મેલવી·
કબીશો· કરવો· અને· તે· (૫) પાંચ· દાહાડા· કબીશાનાં·
મહીનાંની· પછવાડે· શાબેત· રેહે· જાંહાં· શુધી· કે· ચોથી· નો
બત· કબીશાની· આવે· તાંહાં· શુધી· અને· ઈ· પરમાંણે· અ
મલ· કરે· અને· હર· (૧૨૦) ઈકશોને· વીશ· વરશે· કબી

શો· કરે· અને· ખંમશો· મુશલરકે· ઈઆને· આપાનાં·(૫)
પાંચ· દાહાડાને· કબીશાનાં· આખેર મહીનાં· શાથે· લગાડે
ઈમ· કરનાં· અશાપંનદાદ· મહીનાંને· આવી· મલે· ઈઆને
(૧૪૪૦) ચઉદશો· ચેઆલીશ· વરશ· જેવારે· ગુજરે· અ
ને· નવો· દોઓર· થાએ· તેવારે· ખંમશોનાં· દહડાને· કુરધ
રહીન· મહીનાં· શાથે· લગાડે· અને· ઈ· કાઈદાને· વાશતે·
તે· દાહાડે· મોહોટું· જશંન· કરે· અને· ઈજ· કઈઆરા· મું
જબ· અમલ· કરે· ઈઆંની· (૧૨૦) ઈકશો· વીશ· વરશે·
કબીશો· કરવો· અને·(૧૪૪૦) ચઉદશોને· ચેઆલીશ·
વરશે· નવો· દોઓર· થાઈ· તેવારે· મોહોટું· જશંન· કરવું·
નંહીં· શુધીકે· ઓદાતાલાની· ખુશી· હોઈ* હવે· ઈ·
દંન· (૫) પાંચ· વધારાનાં· કબીશાની· (૧૨૦) ઈકશો·

ને· વીશ· વરશની· મુદતમાં· કમીશનાં· મહીનાંની· પાછ
લ· બર· કરાર· રાખતા· અને· બીજા· કમીશની· મુદતમાં·
બીજા· મહીનાંમો· લઈજાતા· તેહેનો· શબબ· એછેજે· કમી
શનો· મહીનો· જે· ઠરાવેલો· હોએ· તેમાં· લાંમબી· મુદતનાં·
શબબથી· ભુલ· નંહી· પડે· હવે· એ· તારીખ· બાંધેલા· પછે·
એ· લોકોની· ચાલ· એ· હતીજે· જારે· નવો· પાદશાહ· તખ
ત· ઉપર· બેશતો· તેવારે· તારીખને· તે· પાદશાહને· નાંમે·
નવી· કરતા· એમ· કરતાં· જેવારે· ઈઆજદ· જરદ· બીજા·
શેહેરીઆરની· પાદશાહીની· નોબત· આવી· તેવારે· તેનાં·
નાંમ· ઉપર· ગોઈ· ઈઆલે· ઈઆજદેજરદી· તારીખ· કરી·
નાંમ· રાખીઉં· અને· તે· દાહડે· રોજ· (૧) પેહેલો· માહા·
ફ્રરવરદીન· શાલે· જલુશ· ઈઆજદે· જરદી· નો· વાર·

નોમે· તારીખ· (૨૨) બાવીશમી· હેશાબી· તારીખ·(૨૦)

વીશમી· હેલાલી· માહા· રબીઉલ· અવલ· શને· (૧૧) અ

ગીઆર· માહે· હીજરી· નાં ફેશે· રોજ· (૧૬) શોલમો· હોજી

રા· માહે· ૠમી· શને· (૯૪૩) નવશો· તેંતાલીશ· નાં ફેશે·

શેહેંદરી· હતાં· અને· ઈઅજદેજરદ· બીન· શેહેરીઆર·

ઉશમાંન· બીન· અફાંનનાં· જમાંનામાં· અરબ· લોકોની

લડાઈમાં· શીકશત· પામીને· મરવ· નામનાં· શેહેરમાં· નાં

ઠો· તે· જગોનાં· આશાશઆંનામાં· મારેઓ· ગીઓ· અને·

પારશી· લોકોની· પાદશાહી· આખર· થાઈ· તેપાર· પછે· કો

ઈ· પારશી· લોકોમાંથી· પાદશાહ· નહીં· રહેઓ· જેઉ· ઉ·

તારીખ· તેહેને· નાંમે· નવી· થાએ· પાશલે· પારશી· તારી

ખ· ઉનાં· નાંમ· ઉપર· રહી· અને· ઈઅજદેજરદી· તારી

અ· કેહેવાઈ· હવે· જીજેમાં· લખી· ગીઆચ· તે· પર
માંણો· ઈઅજદેજરદ· તખત· ઉપર· બેઠો· તે· વખત· ક
બીશાનાં· હોઓર· માંથી· (૯૬૦) નવશો· ને· શાઠ· વ
રશ· ગુજરેલાં· હતાં· અને· કબીશાની· નોબત· આવાં·
મહીનાંમાં· આવી· હતી· અને· (૫) પાંચ· દંન· વધારા
નાં· આવાં· મહીનાંની· પછવાડે· વધારેઆ· અને· તે· વરશ·
(૦) પાછલા· દાહાડાની· કશરથી· (૧) એક· માશ· વધા
રાનો· હતો· માટે· (૧૩) તેર· મહીનાંનું· વરશ· ગણીને·
(૨) બેએ· આવાં· માહા· લીધા· હતા· એક· અશલ·
અને· બીજો· ફેરે· અને· (૫) પાંચ· દાહાડા· અંમરો·
નાં· ફેરે· માશની· પછવાડે· લગાડેઆ· અને·

[૧]
ઈઅજદે· જરદ· બીન· શેહેરીઆરનાં· વખતથીતે· આજ·

દંન· સુધી· કબીશો· તદંન· મુકી· દીધો· અને· (૦૧) પાસા·

દાહાડાની· કશર· જે· હુતી· તે· નંહી· હુંતી· થાઈ· અને· ઈ·

તારીખનાં· વરશનાં· દાહાડા· (૩૬૫) તરંણશો· પાંશઠ·

થાઈ· ગીઆ· અને· તે· જમાંનાંથી· તે· આજ· લગી· અંમ

શોનાં· દાહાડા· કેટલાએક· લોકો· મજહબની· તારીખને·

વાશતે· આવાં· મહીનાંની· પછવાડે· શાબેત· રાખે છે· અને·

મુશલમાંન· લોકો· કદીઆશ· પરમાંણે· અશપંનદાર· મહી

---

[૧] ઈઅજદે· જરદ· બીન· શેહેરીઆરનાં· વખતથી તે· આજ·
દંન· સુધી· કબીશો· તદંન· મુકી· દીધો ચ· કરી· લખીઉં ચ· તે અહી
આં· ઈમ· લખેઆની· મતલબ· ઈછે જે· ઈરાંન· જમીનનાં· રેહેનારા· પારશી
ઓ· તે· દાહડાથી તે· આજદીન· સુંધી· કબીશો કરવાનું· કાંમ· તદંન મુકી· દીધું છે*

નાંમી· પાછલ· ગણેશ· ઓ· કદાપી· ઈઅજદેજરદ· પછી· ગણો

શો· નંહી· મુંકી· દીધો· હોતે· અપનો· (૧) પાઆ· દાહાડાની· ક

શરને· લેતા· આવતે· તો· આજ· કે· શોમવારે· તારીખ· (૧૨)

બારમી· હેશાબી· તથા· તારીખ· (૧૦) દશમી· હેલાલી· શફ

ર· મહીનાંની· શને· (૧૨૪૩) બારશો· તેતાલીશ· નાં· હેશે· હી

જરી· તારીખ· (૨૨) બાવીશમી· આબ· માહ· રૂમી· શને·

(૨૧૩૯) એકવીશશો· આરતીશ· નાં· હેશે· શેહંદરી· રોજ· (૧)

પેહેલો· ફ્રરવરદીન· માહ· કદીમ· શને· (૧૧૯૭) અગીઆર

શો· શતાંણું· ઈઅજદેજરદીનાં· છે· ઈદીને· કબીશાની· નોંધ

ત· અમરદાદ· મહીનાંમો· આપી· હોતે· અને· પાંમશેનાં· દાહડા·

અમરદાદ· મહીનાંની· શાથે· લાગું· પડતે· ઈહેતું· બશે· આંન·

ઈ· રીતે· છેકે· નજુંમી· લોકોનાં· કાઈદા· પરમાંણે· જે· આર

ગલા· જમાંનાથી· વસ્તારાનાં· કરનાર· તથા· હેશાબનાં· જા

ણનાર· લોકોની· ચાલછે· ને· પરમાંણે· હુરએક· તરંગડે·

તારીખોનાં· દાહાડા· આંજેઆ· તેવારે· માલુંમ· થાઈછેં જે· બા

ર· ગરેઉં· તારીખ· (૧) પેહેલી· હેશાબી· માહે· મોહરેમ· શા

ને· હીજરી· મહુમદીથી· તે· બાર· શોમે· તારીખ· (૧૨) બારમી

હેશાબી· તથા· તારીખ· (૧૦) દશમી· હેસાબી· માહ· શફૂ

ર· શાને· (૧૨૪૩) બારશો· તેતાલીશ· હીજરી· લગી·

(૪૪૦૧૬૫) એચાર· લાખ· ચેઆલીશ· હજાર· ઇકશો·

પાંશેઠ· દાહાડા· થાઈઆ· વલી· શોમવાર· તારીખ· (૧)

પેહેલી· જશીરીન· ઈંલ· અવલ· વરશ· (૧૨) બારમું· શોક

દર· બીન· ફેલકુશ· રૂમીનાં· મુંવા· પછે· તે· બાર· શોમે· તા

રીખ· (૨૨) બાવીશમી· આબ· માહે· રૂમી· શાને· (૧૧૩૮)

ઈકવીશ· શો· ઍપારતીશ· નાંકે શે· શેકંનદરી· લગી·

(૭૯૦૮૬૫) શાત· લાખ· નેશી· હજાર· આઠશો· પાંશે

ઠ· દાહાડા· થાઈઆ· વલી· બાર· મંગલ· રોજ· ૧ લો· માહા

ફૂરવરદીન· વરશ· પેહેલું· ઈઍજદેજરદ· તખતે· બેઠો·

તાંથીતે· વાર· શોમે· રોજ· ૧ લો· ફૂરવરદીન· માહે· કદી

મ· શાને· (૧૧૯૭) અગીઍારેશો· શતાંણું· નાંકેશે· ઈ

અજદેજરદી· લગી· (૪૩૬૫૪૧) એઆર· લાખ· છ

તરીશ· હજાર· પાંનશો· ઈકતાલીશ· દંન· થાએ આ·

હવે· અરબી· તારીખ· ઈઅજદેજરદી· તારીખથી· (૩૬૨૪)

તરંણ· હજાર· છઅશો· ચોવીશ· દાહડા· ઍાગલ છે· પછે·

ઈ· તઝ્રાવતને· અરબી· તારીખનાં· (૪૪·૧૬૫) ચેઍાર·

લાખ· ચેઍાલીશ· હજાર· ઈકશો· પાંશેઠ· દાહડા· જે છે·

તેમાંથી· કાહાડી· નાંખેઆ· તેવારે· બાકી· રહે આ· ઈઅ
જદેજરદીનાં· દંન· (૪૩૬૫૪૧) ચેંઆર· લાખ· છતરી
શ· હજાર· પાંનશો· ઈકતાલીશ· આગલા· અમલ· પરમાં
ણે· વલી· ત્રુમી· તારીખ· ઈઅજદે· જરદી· તારીખથી·
(૩૪૪૩૨૪) તરંણ· લાખ· ચુંમાલીશ· હજાર· તરંણ·
શો· ચોવીશ· દાહડા· આગમચ છે· માંટે· જેવારે· ત્રુમી·
તારીખનાં· દાહડાજે· (૭૯૦૯૬૫) શાત· લાખ· હેશી·
હજાર· આઠશો· પાંશેઠ છે· તેમાંથી· ઈતફાવત ને· કાડી·
નાંખીઈ તો· ઈઅજદેજરદી· તારીખનાં· (૪૩૬૫૪૧)
ચેંઆર· લાખ· છતરીશ· હજાર· પાંનશો· ઈકતાલીશ·
દાહડા· બીજીવાર· તફાવત· કાહાડેઆથી· બાકી· રહે
આ· આગલા· અમલ· પરમાંણે· બારાતે· હવે· ચોકશ·

ઉ·હેશાબથી·માલુંમ·પડીઉં છે જે·તરંગડે·તારીખનાં·

દાહડાજે·ઉપર·લખેલા છે·તે·બરાબર છે·અને·તરંગડે

તારીખ·મલેચ·તે·શાહી છે·અને·ઈઅજહેજરદી·તારીખ

જે·મલતી·આવી·તે·ઉપરથી·ખરે·ખરૂં·માલુંમ·પડીઉ

જે·ઈઅજહેજરદનો·વખતથી·ઝબીશો·તદંન·મેકુરૈ·

અને·(ગ) પાસા·દાહડાની·ઝરાર·અંગે·હુતીજ·નહી·

અને·ઈઅજહેજરદી·તારીખ·વગર·ઝરારની·ગંણતરી

મો·આવી·માંહે·આજ દીને·(ઈઆજે·ઉ·મેહેજર·લખે

ઓ·તે·દાહડે·) ચાર·શોમે·ને·રોજ·૧ લો·ફેરવરદીન·

માહે·કદીમ·શાને·(૧૧૯૭) અગીઆરશો·શતાંણું·

માં·ઝેરો·ઈઅજહેજરદી છે·જેવારે·ઉ·બીનાં·ચોઝરા·મા

લુંમ·પડી·હવે·લખુંચ છે·જે·ઝદાપી·ઈઅજહેજરદનાં·

પજતથી· આગલી· ચાલ· પરમાંણે· ચાલેઆ· આવતે·
અજે· ફ્કીરાને· મેલી· નંહી· દેતે· અને·(૧) પા આ· દા
હડાની· કરારને· ગંણતરીમાં· લેતે તો· ઉ· શોમવાર· જે·
ઉપર· લખે આપો છે· તે· દાહડે· રોજ·(૬) છઠો· તીર· માહા· ક
દીમ· શાને·(૧૧૯૬) અગીઆરશો· છંણું· નાંફેરો· ઈઅ
જહેજરથી· આપતે· ફાંએજે· ઈદંન· લગી·(૧૧૯૬) અગી
આરશો· છંનેઉં· વરશમાં·(૧) પા આ· દાહડાની· કરાર
ને· ઈખ્તી· કીધી· તેવારે·(૨૯૭) બશો· ને· સતાંણું· દા
હડા· થાઈઆ· હવે· નીચે· માલૂંમ· પડશે· કે· જે· કદાપી·
ફ્કીરો· ઈઅજહેજરદ· પછી· મોફૂફ· નંહી· થાઈઆ· હ
તેતો· ઈ· દોઆર· પૂરો· થાઈઓ· હતે· અને· નવા· દોઓ
રનાં· ફ્કીરા·(૫) પાંચ· થાઈઆ· હોતે· અને·(૬)

છઠા· ઝબીશા· માંકેશાનું· દિ· વરશા·(૧૧૬) દિકશો·શો
લખું· હોતે· ત્પને· જાહેર· છેજે· દિ· (૧૧૬) દિક શો· શો
જમાં· વરશામાં·(૦૧) પાઆ· દાહાડાની· કશારને· ગણી·
નથી· હવે· દિ· (૧૧૬) દિકશો·શોલ·પાઆને· (૧૧૯૬) ત્પ
ગીઆરશો· છંનું· (૦૧) પાઆ· માંથી· કાહડી· નાંખીદિતો·
(૧૦૯૦) દિક· હજાર· હેશી· (૦૧) પાઆ· બાકી· રેહેચ·
પછે· જેવારે· (૧૦૯૦) દિક હજાર· હેશી· પાઆને· દિકડા·
કરીદિચ· તેવારે· (૨૭૦) બશો· શીતેર· દાહડા· થાદિચ·
વલી· બીજીરીતે· જેવારે· (૧૧૬) દિકશો· શોલની· કશાર
ને· દિખ્હી· કીધી· તેવારે· તેહેનાં· (૨૯) ઓગણત્રીશ·
દાહડા· થાદિઆ· પછે· જેવારે· દિ· (૨૯) ઓગણતીસ·
દાહાડાને· (૨૯૯) બશોને· નવાંણું· દાહડા· માંથી· કાડી

નાંખીએ તો· (૨૭૦) અશોને· ચીતેર· દાહડા· બાકી· રેહે· એ·
આગલી· ગંણતરી· પરમાંણે· હુવે· જે· વારે· (૨૭૦) અશો· શી
તેર· દાહડાને· રોજ· ૧ લો· માહા· ૧ લો· મુરવરદીન· કદીમ· શાને·
(૧૧૯૭) ઉપગીઆરશો· શતાંણું· નોંકેશે· ઈઉપજદેજરદીમાંથી·
કાડી· નાંખીઈ· ઈઆને· (૩૬૬) તરંણશો· છાશઠ· દાહડા· માં
થી· કાડીઈ· તેવારે· (૯૬) છંનું· દાહડા· બાકી· રહે· ઉપા· ઈઆ
ને· માશ· (૩) તરંણ· મુરવરદીન· તથા· ઉરદીબેહેશત·
તથા· ખોરદાદ· ઉપને· માશ· (૪) ચોથો· જે· તીર· મહીનો· છે·
તેઓમાં· દંન· (૬) છ ઉપ· ગુજરેલા· હતા· વાશતે· માલુંમ·
થાઈકે· શોમવાર· જે· ઉપર· કહેઆ· તે· દાહડે· રોજ· (૬)
છઠો· તીર· માહા· કદીમ· શાલ· (૧૧૯૬) ઉપગીઆરશો· છં
નું· નાંકેશે· ઈઉપજદેજરદીનાં· હતા· કે· ઉપરથી· દિવાલ·

ખરી· થાઈ· અને· વલી· ઈ· વાત· ખરી· ઈમ· કરીજે· ઝૂલ· લો
કોનો· કોલ· ઈછેજે· હેમજદે જરદ· તખત· ઉપર· બેઠો· તે·
દાહડે· મંગલવાર· તારીખ· (૧૬) શોલમી· હોજીરા· માહે·
રૂમી· શને· (૯૪૩) નવશો· તેતાલીશ· શેકંનદરીનાં· હતા·
જેમકે· આગલ· જીકર· કરેઆમો· આવી છે· અને· ઈ· ઉપ
લી· બીનાંથી· ઈ· તારીખો· (૩) તરંગનાં· દાહડા· બાંજી· હે
શાબ· ગણેરબો· તેથી· ઓકશ· માલુંમ· પડીઉંજે· શોમવાર·
તારીખ· (૨૨) બાવીશમી· સાબ· માહે· રૂમી· શને· (૨૧૩૯)
ઈકવીશશો· આરતીશ· નાંકેશે· શેકંનદરીનાં છે· અને· એ
કીનછેકે· તારીખ· (૧૬) શોલમી· હોજીરા· માહે· રૂમી· શને
(૯૪૩) નવશો· તેતાલીશ· શેકંનદરીથી· લે· તારીખ· (૧૬)
શોલમી· હોજીરા· માહે· રૂમી· શને· (૨૧૩૯) ઈકવીશશો·

આરતીશ સુધી (૧૧૯૫) અગીઆરશો પંચાંણું વરશ આજુતાબી પુરાં છે અને વલી ઉકીન છે જે રોજ (૧૭) મો હોજીરા માહે સુધી પીતે રોજ (૨૨) મો આબ માહે સુધી સુધી (૬૭) શરશઠ દાહાડા થાઈ છે વલી માલુમ પડી છે જે છેલા કબીશા પછી (૧૧૬) ઈકશો શોલ વરશની મુદતમાં (૦૦) પાઆ દાહડાની ફરાર ગાંણતરીમાં નથી લીધી તે શાબબથી શોકા (૧) પેહેલાથી ફુરવરદીન મહીનાનો (૨૯) ઓગણતરીશ દાહાડા આગલ પડે છે વલે જેવારે ઉ (૨૯) ઓગણતરીશ દાહાડાને (૬૭) શરશઠ દાહાડા શાથે મેલવે આ તેવારે (૯૬) છંનું દાહાડા [illegible] હવે લખી જણાવે છે જે ... તે હીશાબની વાતોનો જાણનારા ત